

PREEK1 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Er was eens een prinses, die altijd een sluier droeg. Niemand zag ooit haar gezicht. Dag en nacht droeg zij die sluier. 's Morgens bij het wakker worden deed ze hem meteen voor en 's avonds in bed deed ze hem pas af als ze het licht uitdeed. Niemand wist hoe ze eruit zag. Ze wist het zelf niet eens. Want zelfs als ze alleen in de badkamer voor de spiegel stond deed ze die sluier nooit af.

Vreemd hè? Ja, dat was begonnen toen ze nog maar een heel klein meisje was. Want toen had ze in de ogen van haar vader gelezen, dat hij haar niet mocht. Die ogen van haar vader waren als spiegels. En in die spiegels zag ze dat hij niet van haar hield. Misschien omdat ze geen jongen was. Maar hoe dan ook, hij wees haar af. Ze was lucht voor hem. Ze bestond voor hem niet. En dat gaf haar het gevoel dat ze er niet mocht zijn.

Maar als ze voor haar eigen vader niet eens belangrijk was, voor wie zou ze het dan wel zijn? Daarom verborg ze zich achter die sluier. Ze durfde in de ogen van haar vader niet meer te lezen wat hij van haar vond.

En ook niet in de ogen van andere mensen.

Zelfs niet eens meer in de ogen van zichzelf. Dus droeg ze de sluier ook als ze helemaal alleen voor de spiegel stond.

Ja, op den duur vroeg ze zich zelfs wanhopig af of ze nog wel een gezicht had. Ze vroeg zichzelf vertwijfeld af of ze eigenlijk wel iemand was. En uit angst voor het antwoord durfde ze niemand achter de sluier te laten kijken.

Dit verhaal staat in één van de boeken van C.S. Lewis – *Het wordend aangezicht*. En dat doet me weer denken aan wat ik las in een ander boek, van Walter Trobisch. Dat heet *Leen mij je ogen*.

Daarin vertelt Trobisch hoe hij een meisje ontmoette, waar alle jongens op straat naar omkeken, zo bloedmooi! Maar dit meisje vocht met hetzelfde probleem als de prinses uit het verhaal van Lewis. Ze kon niet van zichzelf houden. En ze stond totaal niet open voor woorden van waardering of voor complimenten. Dat ze mooi was, elegant, intelligent – ze gooide het ver van zich af.

Waarom? Omdat ze bang was dat elke waardering van zichzelf een teken was van hoogmoed, van ongepaste trots! Ze had een enorm negatief zelfbeeld.

Op een gegeven moment vroeg Trobisch haar op te staan en eens in de spiegel te kijken. Maar net als de prinses uit het verhaal van Lewis wendde ze onmiddellijk haar hoofd af.

Toen ging Trobisch achter haar staan, pakte haar hoofd stevig tussen zijn handen en dwong haar zichzelf in de ogen te kijken. Ze kromp ineem, alsof ze geslagen werd.

Pas na een hele tijd durfde ze aarzelend na te zeggen wat Trobisch haar voorzei: *Ja, ik ben een mooi meisje. Ik mag er zijn.*

Wat is het probleem van die prinses en van dat mooie meisje?

Dat ze niet hadden geleerd zichzelf te accepteren, zichzelf te aanvaarden.

Dat ze niet hadden geleerd positief over zichzelf te denken en naar zichzelf te kijken.

Nou is het verhaal van de prinses met de sluier uit het boek van Lewis wel wat extreem. En het gedrag van het meisje waar Trobisch mee sprak is ook wel wat buitensporig.

Maar ik weet zeker dat velen van ons hier wel wat, misschien zelfs wel heel veel van herkennen.

Het probleem van: *Mag ik er wel zijn?*

Word ik wel geaccepteerd?

Hoor ik er wel echt bij?

Nu, om deze vragen draait het in Paulus' brief aan de Romeinen. En deze vragen staan ook centraal in dit eerste vers van Rom. 5.

Misschien had u dat niet meteen gedacht. Maar toch gaat het daarover, met name in dat typische bijbelwoord *gerechtvaardigd*.

Dat woord, zoals eigenlijk heel dit hoofdstuk en heel deze brief, is bedoeld om zekerheid te bieden.

Om de grootst mogelijke zekerheid te bieden aan onzekere mensen.

Om bevestiging te geven aan mensen, die zwalkend en wankelend door het leven gaan.

Nu zijn de meesten van ons gewend om bij dit typische bijbelwoord vooral meteen aan God te denken. Maar vaak zonder precies te weten hoe het dan bedoeld is. Iemand van u vroeg mij dat dan ook met zoveel woorden:

Leg me nou eens uit wat het zeggen wil rechtvaardig te zijn voor God. Wat is rechtvaardig zijn?

Nu, ik wil niets liever dan dat. Want als ik dat aan u en aan jullie heb duidelijk kunnen maken, dan hebt u de kern van de boodschap van God te pakken. Dan hebt u een schat te pakken, die – dat kan niet anders – de grootste rijkdom van uw leven zal uitmaken. Want hier draait het om in de Bijbel!

Maar wat het betekent *rechtvaardig te zijn voor God* wil ik eerst proberen uit te leggen aan wat het betekent in de verhoudingen tussen mensen onderling. En daarom begon ik met die voorbeelden uit de boeken van Lewis en Trobisch.

Ik herhaal nog maar eens dat het daar gaat het om de vragen: *Mag ik er wel zijn? Word ik wel geaccepteerd? Hoor ik er wel echt bij?*

De prinses met de sluier en het mooie meisje dat Trobisch ontmoette twijfelden daarover, omdat ze nooit in hun leven daarin waren bevestigd.

En bevestiging is één van de belangrijkste dingen die mensen nodig hebben. En dat is ook één van de voornaamste dingen die we elkaar kunnen geven. Door elkaar te bevestigen of niet te bevestigen kunnen wij elkaar maken of breken.

En de belangrijkste figuren hierbij zijn de mensen die het dichtst bij ons staan, met name onze vader en moeder. Dat blijkt met name ook uit dat verhaal van de prinses met de sluier. Dat haar vader haar afwees en niet aanvaardde brak haar leven a.h.w. in de knop.

Kinderen hebben van hun prille begin, zelfs nog voor hun geboorte bevestiging nodig. Een baby is immers volstrekt hulpeloos. Als je het aan zichzelf overlaat gaat het onherroepelijk dood. Zo'n baby'tje kan niet leven zonder dat iemand zich om hem bekommert. Instinctief heeft het behoefte aan eten en drinken, maar ook behoefte om te merken dat het niet alleen is. Het vindt het heerlijk om aandacht te krijgen, opgepakt te worden, te worden geknuffeld, lieve woordjes te horen. Het wil met al z'n zintuigen voelen, horen, ruiken, zien dat het aanvaard wordt. Alleen dan groeit een kind op tot een evenwichtig mens, stabiel, vol vertrouwen in het leven.

Een bekende psychologe heeft eens gezegd: *Een gelukkig mens is een mens die bevestigd is. En iemand die bevestigd is kan ook anderen bevestigen. Maar een onbevestigd mens blijft, soms zijn leven lang, bevestiging zoeken.*

Ik zei al: die bevestiging wordt als het goed is eerst vooral door de ouders gegeven. Maar als je groter en ouder wordt kom je natuurlijk ook met anderen in aanraking: je broers en zussen, je klasgenoten, de juf en de meester en de leraren van de middelbare school, je baas op het werk.

Je ziet allemaal gezichten om je heen, die spiegels zijn waarin je jezelf terugziet. Daarin lees je hoe aardig ze je vinden, hoe mooi, hoe intelligent, hoe geestig.

Maar je leest in die spiegel niet altijd prettige dingen. De ogen van je medemens kunnen je ook de grond in boren of de grond onder je voeten wegslaan.

Daar kun je onzeker van worden. En als die ogenspiegels weg zijn, jongens en meisjes, dan blijf jij soms achter met dat lelijke beeld van jezelf dat je daarin hebt gelezen. Of – dat kan ook – dat je denkt daarin te lezen, omdat je al zo onzeker bent.

En je ziet jezelf met je vette haar, je puisten, je veel te grote neus, je wonderlijke figuur. En je wordt onzeker. Je gaat misschien raar doen, stoer doen, de aandacht trekken. Je trekt de wonderlijkste kleren aan. Je doet de gekste dingen met je haar. Je zult eens laten zien dat je er bent. Ze zullen naar je kijken!

Maar in de ogen van de anderen zie je juist dan vaak nog eens extra, dat ze je maar een vreemd ventje vinden, een afstotelijk kind. En je onzekerheid wordt alleen maar groter. En je gaat nog hartstochtelijker op zoek naar bevestiging.

Bevestiging! Eigenlijk is dat een ander woord voor *rechtvaardiging*.

Gerechtvaardigd worden is in wezen bevestigd worden.

Gerechtvaardigd worden is gunstig beoordeeld worden.

Een goed cijfer krijgen.

Positief gewaardeerd worden.

Door mensen.

En door God?

Denken jullie wel eens aan Hem, jongens en meisjes? Interesseert het je ook hoe Hij over jou denkt?

Of schrik je ervoor terug om Hem ook eens in de ogen te kijken?

Aan welke kant zou Hij staan?

Aan de kant van hen die altijd maar op je mopperen en vitten, je grenzeloos vervelend vinden, je niet eens zien staan?

Of zou Hij aan de kant staan van hen, die jou wel mogen?

En u, broeders en zusters?

Hebt u een antwoord op die vraag als het om u gaat?

Weet u hoe God over u oordeelt?

Durft u het aan te zien in de spiegel van zijn heilige ogen, die ogen waarvoor niets te verbergen valt?

Maar de Bijbel is eigenlijk één dringende uitnodiging: *Doe dat maar!* Zoals ook dit woord van Paulus als hij zegt: *gerechtvaardigd door het geloof in onze Heer Jezus Christus hebben wij vrede met God.*

Met dit woord legt God zijn hand onder onze kin als wij met gebogen hoofd voor Hem staan en Hij zegt: *Kom, mijn kind, kijk me eens aan!*

En als we dan naar God opkijken, dan zien wij in zijn ogen wie we werkelijk zijn.

Wie zijn we dan?

Hoe zien we ons zelf dan in de ogen van God?

Nu, niet als óf goed, óf slecht.

Maar als allebei. Heel wonderlijk, als goed èn slecht!

En laat ik dan maar beginnen met dat goed.

Want laten we allereerst bedenken dat God onze Schepper is. We komen uit zijn handen. God heeft ons gewild. God gaf ons het leven. Hij heeft ons met liefde en wijsheid en met persoonlijke aandacht zorgvuldig geweven in de schoot van onze moeder. Denk maar aan Ps. 139.

En God zag dat het goed was.

U kent dat zinnetje wel uit het scheppingsverhaal. *En God zag dat het goed was. Goed* – in het hebreuws staat er *tob*. En dat kennen we in onze taal als *tof*.

God ziet jou als een toffe meid, een toffe knul.

God ziet u als een kunstwerk van zijn hand.

Hij schiep u naar zijn eigen beeld.

En Hij gaf u op aarde alle ruimte. Als zijn schepsel hebt u zijn zegen.

Dat zult u zien als u God in de ogen kijkt.

Maar ja, u zult u zelf in die ogen ook zien als slecht.

Want u bent een kind van Adam, een broer of zus van Kaïn die niet de hoeder van zijn broeder wilde zijn en hem niet het licht in de ogen gunde.

U zult u zelf in die heilige ogen van God ook zien als een mensenkind met heel lelijke trekken, nare gewoonten, akelige eigenschappen.

Als u werkelijk kijkt in die heilige ogen van God, dan zullen ze als felle schijnwerpers uw hart doorzoeken tot in de meest verborgen schuilhoeken en aan het licht brengen wat daar leeft aan slechtheid en bederf.

Dan zult u zichzelf leren zien als iemand die valt onder het oordeel van God.

Als iemand die geen recht meer heeft om er te zijn.

Als iemand die de ruimte die God ons gunde niet waard is en die het verdient radicaal door Hem te worden afgewezen.

Als iemand voor wie er geen plaats is in de heerlijke nabijheid van de heilige God.

Dat is wat Paulus in de eerste hoofdstukken van deze brief uitvoerig duidelijk heeft gemaakt. Daar klinken loodzware woorden over het oordeel van God, dat alle mensen treft. Loozware woorden over de toorn van God tegen alle mensen, geen enkele uitgezonderd, omdat we hopeloos tekort schieten.

Zo zegt Paulus b.v. in 3,23: *Want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid van God.*

Anders gezegd: *Allen hebben gezondigd en moeten het stellen zonder de heerlijke aanwezigheid van God.*

Nog anders gezegd: *Allen hebben gezondigd en zijn gedoemd voor eeuwig te verkeren in de kou en de duisternis en de somberheid van een leven zonder God.*

Loozware woorden, inderdaad. En ze zijn bepaald niet populair. Ze roepen de akelige geur van vuur en zwavel op en de benauwende sfeer van hel- en verdoemenisprediking.

Meerderden onder ons hebben een opvoeding of een kerkelijk verleden gehad waardoor ze behoorlijk allergisch zijn geworden voor zulke uitspraken. En u zet misschien wel uw stekels op.

Maar verschillenden van u, die reageerden op mijn vragen in het kerkblad, vroegen zich af of uit reactie het spreken over Gods toorn niet raakt ondergesneeuwd. Iemand schreef: *In onze kerk merk ik soms te gemakkelijk een houding van: 'alles is genade'. Er is minder aandacht voor verootmoediging en toorn. Genade tegenover zondebesef zijn twee polen. Bij de één overheerst de genade, bij de ander het zondebesef. Hoe komen we in evenwicht, in balans?*

Ik denk dat dat scherp opgemerkt is. Maar in deze brief en zeker ook in dit hoofdstuk draait het nu net om het vinden van de juiste balans, het juiste evenwicht tussen genade en oordeel.

En dan begin ik toch nog even weer aan die kant van het oordeel. Want dat klinkt nog in ditzelfde hoofdstuk door als er in vs. 6 wordt gesproken over *goddelozen*.

En in vs. 8 over *zondaren*.

En in vs. 10 over *vijanden*.

En in vs. 12v. over *de dood die als een koning heerst*.

En in vs. 16vv. over *veroordeling*.

We kunnen en mogen om die woorden en om die werkelijkheid niet heen. Daar mogen we niet vluchtig overheen lezen. Dat moeten we in al z'n stekeligheid laten staan.

Maar dat kúnnen we pas vanuit het besef van *genade*. Dat kúnnen we pas als mensen die *gerechtvaardigd* zijn. God legt zijn hand onder onze kin, weet u nog? Dat doet Hij met hen die met gebogen hoofd voor Hem staan. Die wel door de grond willen zakken als ze Hem in de ogen moeten kijken. Omdat ze zichzelf juist in zijn aanwezigheid kennen als vijanden, overtreders, schuldigen.

God legt zijn hand onder onze kin en zegt: *Kijk me nou toch eens even aan, m'n kind!*

En als we dat doen, dan lezen we in zijn ogen: *Ja, je bént een zondaar. Je bént verdoemenswaardig. En ik bén vreselijk kwaad omdat je Mij zo op mijn hart trapte. Maar ik verwerp jou niet. Ik stuur je niet de deur uit. Hoeveel pijn je Mij ook deed, Ik houd je vast.*

En dan lezen we in Gods ogen, dat we er nog steeds mogen zijn. Dat Hij ons nog steeds waardevol vindt. Ja, zo waardevol dat Hij zijn eigen Zoon naar ons toe stuurde om ons terug te halen. En de Zoon vond ons zoveel waard dat Hij zijn leven voor ons overhad, zelfs toen we nog vijanden waren!

M.a.w. dat we vijanden zijn, schuldigen – dat betekent dus niet dat we er niet meer mogen zijn. We zijn die wij zijn en toch heeft God ons lief. En vanuit zijn liefde accepteert Hij ons. Vanuit zijn liefde toont Hij ons zijn genade.

Dus we mogen er niet alleen zijn omdat God onze Schepper is, maar ook omdat God ons genadig is. Zo mogen we naar onszelf kijken.

We mogen onszelf zien door de heilige ogen van God.

Dan zien we ons zelf als mensen, die het bij God goed verkorven hebben.

Maar die toch mogen leven door Gods vergevende liefde.

Want ik ben *gerechtvaardigd*.

Ik word door niemand minder dan de heilige God bevestigd.

Ik word door Hem positief gewaardeerd en aanvaard.

Dus mag ik ook mij zelf leren aanvaarden.

Want als God mij aanvaardt, mag ik ook mij zelf aanvaarden.

Ik mag er zijn.

Ja, dat kan ik alleen zeggen omdat ik geloof in onze Heer Jezus Christus. Dat is het scharnierpunt waar hier alles om draait. Zonder geloof in Christus wijst God mij alsnog af.

Zoals Christus het zelf gezegd heeft: *Wie in de Zoon gelooft heeft eeuwig leven; maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op Hem.*

Een zuster wees mij op een artikel dat onlangs verschenen is, waarin geschreven werd dat de helft van de gereformeerden gelooft dat alle mensen uiteindelijk behouden zullen worden. En een derde van de evangelischen is van dezelfde mening. En ze vraagt of dat terecht is. Of juist dit hoofdstuk daar niet anders over spreekt.

Dat is zeker waar. Er loopt een scheidslijn tussen de mensen. Niet allen zullen aan de toorn van God ontkomen. Beslissend is het geloof in Christus. Wie zich niet aan Hem toevertrouwt zal vergaan onder de toorn van God.

Laat ik daar één kanttekening bij mogen maken. We hebben het dan wel over mensen die Christus hebben leren kennen en Hem dan welbewust afwijzen. M.i. komt ons geen oordeel toe over al die tallozen die nooit de kans kregen om voor of tegen Hem te kiezen omdat ze nooit van Hem hoorden.

Maar als u of als jij in de opvoeding of op andere wijze Christus hebt leren kennen, maar je sluit moedwillig de deur van je hart voor Hem, dan val je alsnog onder het verpletterende oordeel van God.

Ja, dat klinkt benauwend.

Maar de royale uitnodiging staat voorop.

De onvoorwaardelijke uitnodiging om ons verziekte en bedorven leven aan Christus toe te vertrouwen en zo zeker te zijn van de warme liefde van God – die staat voorop. God wil niets liever dan ieder van ons rechtvaardigen, bevestigen.

Maar dan wel in overeenstemming met de regels van zijn heiligheid.

En dat is langs de weg van de verlossing door Jezus Christus.

Alleen zo is er vrede met God.

Maar zo is het dan ook vrede met God!

AMEN.

Zingen:	Gz.	381,1.2	Lezen: Jesaja 64,5 ^b -9
	Gz.	381,5	Romeinen 3,21-26
	Ps.	26,1.5	Tekst: Romeinen 5,1 ^a
	Kb	24	
	Ps.	51,3.4	
	Gz.	365	
	Gz.	434,1.2	

PREEK2 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Waar draait het om in het christelijke geloof?

Wat is voor u de kern van het christendom?

Wat zou jouw antwoord zijn op de vraag: *Waarom geloof jij in God en in Jezus Christus?*

Wat mogen mensen van het christelijke geloof verwachten?

Wat is nu precies de boodschap die wij uit willen dragen?

Met grote regelmaat worden er enquêtes gehouden waarbij aan mensen zulk soort vragen worden gesteld. Onlangs heeft de EO weer eens zo'n onderzoek uitgevoerd. Niet alleen onder christenen trouwens, maar onder allerlei mensen. En de vragen waren ook nog wat algemener dan de vragen waar ik mee begon. In de trant van:

Wat mag je van een godsdienst verwachten?

Uit dat EO-onderzoek blijkt dat 88% van de Nederlanders beweert: *Het geeft niet welke religie je aanhangt, als het de mens maar gelukkig maakt.*

Dat is wat een religie, een geloof moet doen: mensen gelukkig maken.

In religie draait het dus om geluk, welzijn.

En op de vraag wat mensen van de kerk verwachten gaf 87% het antwoord dat de belangrijkste opdracht van de kerk is om in haar eigen omgeving hulp te verlenen aan ieder die dat nodig heeft.

Dus God moet gelukkig maken en de kerk moet hulp bieden. Dan mogen God en de kerk op belangstelling rekenen.

Is dat dan niet het antwoord op de vraag hoe we als christenen naar buiten moeten treden? Immers, elk bedrijf en elke instelling die zichzelf respecteert doet aan marktonderzoek. Je wilt toch weten wat de mensen graag willen.

Waar is zoal vraag naar?

Waar is behoefte aan?

Waar is het gat in de markt dat wij kunnen vullen met ons product of met onze dienst?

En als dat is vastgesteld weet je precies waar je je op moet richten.

Dus moet de kerk zo mogelijk grossieren in geluk en hulpverlening.

En volgens één van de vooraanstaande EO-medewerkers, Wim de Knijff, is dat dan ook een uitdaging voor de kerk: zorg bieden. En die zorg bestaat dan in het bieden van geborgenheid, houvast, troost, rust, bescherming en vertrouwen. God wordt aan de mensen voorgehouden als Vader, als praatpaal bij Wie je uit kan huilen, als Iemand die je helpt in narigheid. En Jezus wordt geëtaleerd als onze grote Vriend, vol begrip en medeleven.

Nu zult u mij niet horen zeggen dat dit allemaal niét aanwezig is in de boodschap van de kerk. Het komt er inderdaad in voor. En het zal dus ook allemaal aan bod mogen komen. Alleen niet als de boodschap waar het allemaal om draait! Niet als de kern van ons geloof.

Want waarin verschilt het christelijk geloof dan nog wezenlijk van andere religies? Heeft dan die 88% niet gelijk, die beweert dat het niet uitmaakt welke godsdienst je aanhangt, als het je maar gelukkig maakt?

Nu is een centraal woord in dit eerste vers van Rom. 5 *vrede*. Paulus stelt: *Gerechvaardigd uit het geloof hebben wij vrede met God*. En staat vrede dan niet voor geluk, rust, welzijn, geborgenheid, veiligheid, bescherming – noem maar op?

Het viel mij op dat in diverse reacties op de vragen die ik in het kerkblad stelde over dit bijbelgedeelte gesproken werd over het voelen of ervaren van die vrede. En ook over het juist niet of niet altijd ervaren van die vrede. En ik heb de indruk dat bij meerderen de vrede waar het hier over gaat dan wordt opgevat in die betekenis van geluk en welzijn.

En nogmaals – over die vrede gaat het óók in de Bijbel. In de brief aan de Filippenzen spreekt Paulus over de vrede die alle verstand te boven gaat en die ons denken en voelen tot rust brengt.

Dan gaat het over de vrede in een situatie van grote zorg en spanning of als het verdriet je dreigt te overspoelen of wanneer je vreselijk bang bent om wat je te wachten staat.

Ook in de brief aan de Galaten noemt Paulus de vrede, en wel als een vrucht van de Geest. In een reactie van bijbelkring Dominicus wordt met dit bijbelgedeelte een link gelegd. Maar daar gaat het met name over de vrede tussen mensen onderling.

En zowel de vrede uit Filippenzen als die uit Galaten zou je de vrede *van* God kunnen noemen. De vrede die God geeft en waarvan Hij de bron is.

Maar in onze tekst gaat het nadrukkelijk over de vrede *met* God.

Die vrede *van* God – ja, daaraan blijkt inderdaad een grote behoefte te bestaan. Want talloze mensen zijn ongelukkig en ellendig en ze zoeken en verlangen naar vrede, zielenrust. De één zoekt dat in de drank, anderen in drugs, weer anderen in amusement of – dat kan dus ook – in religie. Allen zijn ze uit op vrede.

En dan zegt Paulus: *Weet je wat jullie allemaal nodig hebt? Vrede met God!* Niet allereerst vrede *van* God, maar vrede *met* God.

De vrede *van* God heeft een mens nodig in zijn verdriet en in de grote spanningen van zijn leven.

Maar niemand zal de vrede *van* God ooit vinden als hij de vrede *met* God niet kent.
Niemand vindt de vrede *van* God als het tussen hem en God niet goed is, als niet alles uit de weg geruimd is dat de relatie met God onder grote spanning zet.
De grote vraag waar het in het leven van ieder mens om draait *is* niet hoe we gelukkig kunnen worden. Of hoe we de zorg en de moeiten van ons leven aan kunnen.
Maar waar het voor ieder van ons op aan komt is de vraag hoe we met de eisen van Gods wet aan kunnen. Dat is de kwestie die Paulus hier aan de orde stelt: *Hoe staat het met onze relatie met God?*

En daarvan heeft Paulus in de eerste hoofdstukken van deze brief uitvoerig betoogd dat die grondig verstoord was.

Dat er sprake was van vijandschap en rebellie van de kant van de mensen, niemand uitgezonderd.
En dat er daarom van vrede totaal geen sprake was – niet aan Gods kant en niet aan de kant van de mens.

Dit mag niet onder de tafel worden geschoven.

Je kunt nogal eens horen zeggen: *God is liefde*. En men gelooft dat je zonder problemen direct tot God kunt gaan, helemaal zoals je bent. Dat je zonder meer bij Hem welkom bent.

Maar dat staat haaks op de bijbelse boodschap.

Dat is een complete ontkenning van het werk van Christus.

Er kan voor geen mens sprake zijn van vrede met God als er niet eerst iets heel fundamenteels gebeurt.

De grote vraag die Paulus in deze brief bezig houdt is de vraag: *Hoe kan God een zondig mens aanvaarden zonder zijn heiligheid geweld aan te doen?*

En het bevrijdende antwoord dat hij vond is: *Dat kan alleen omdat Hij zijn Zoon overgaf in de dood aan het kruis en zo onze zondigheid ophief*. En dat is wat God gedaan heeft. En van Gods kant is nu de vrede getekend met allen die vertrouwen op Jezus Christus.

Wat betekent dat nu voor ons? Wanneer kunnen wij met de hand op ons hart zeggen dat die vrede met God ons deel is?

Van Gods kant is de vrede getekend met allen die vertrouwen op Christus. Dus niet zomaar met iedereen, maakt niet uit wie. Nee, alleen met hen die vertrouwen op Christus. Die in Hem geloven.

Maar wat houdt dit vertrouwen op Christus in?

Wat is dat: in Hem geloven?

Dat houdt in de welbewuste erkenning dat er voor ons geen andere weg tot God is dan de weg die Christus heeft geopend door zijn kruisdood.

De erkenning dat deze zoendood ook voor ons nodig was.

De erkenning dat ons leven op zichzelf bezien niets voorstelt in de ogen van God.

Dat we ons bevinden in het kamp van de vijand en dat we schuldig staan hoogverraad van de Koning van de wereld.

Dat staat haaks op de gedachte dat iedereen zonder enig probleem van harte welkom is bij God. En dat is behoorlijk slikken als we tot de overtuiging komen dat het inderdaad zo met ons gesteld is. Dit oordeel over ons leven is immer bepaald niet mals. Het is vernietigend!

Maar als we dit oordeel bijvallen en als we dus ook overtuigd zijn dat we alleen bij God terecht kunnen langs de weg die Christus opende door zijn offerdood, dan is de vrede ook van onze kant getekend.

Dan is de verstoorde relatie met God hersteld.

Dan hebben we vrede met God.

Want God is niet meer tegen ons, maar voor ons.

Maar wat nu zo belangrijk is om te weten is dit: die vrede is een toestand, een situatie die door God tot stand is gebracht.

Het is God die de situatie van vijandschap heeft veranderd in een toestand van vrede.

Het is God die een totaal nieuwe verhouding heeft geschapen.

En dat is met recht ook een schepping te noemen in de zin van iets maken uit niets.

En dat heeft in eerste instantie niets met gevoel of emotie te maken.

Begrijp me alstublieft goed. Ik zeg niet dat de vrede met God ons gevoel niet raakt en dat ons gevoel daar buiten staat. Als het goed is raakt die vrede ons ook heel emotioneel. We worden er blij van. Het geeft ons een gevoel van opluchting. We zijn intens dankbaar. Het geeft ons diepe rust.

Ons gevoel blijft er dus bepaald niet buiten.

Maar wat ik beklemtonen wil is dat de vrede met God niet met al die gevoelens staat of valt. Ik hoop dat u begrijpt wat ik bedoel. En anders moet u me daar zeker nog maar eens op aanspreken tijdens het koffiedrinken of zo.

Wat ik duidelijk probeer te maken is dat de vrede met God niet afhankelijk is van het goeie gevoel dat we hebben.

En ook niet van ons slechte gevoel.

Je kunt niet zeggen dat die vrede met God er is, omdat we een goed gevoel hebben.

En je kunt ook niet zeggen dat die vrede met God er niet is omdat we een slecht gevoel hebben, b.v. omdat we bang zijn of ons schuldig voelen of misschien gewoon wel omdat we helemaal niets voelen.

Nee, die vrede met God staat of valt met het feit dat God zelf besloten en verklaard heeft dat het vrede *is*. Daar draait het om.

En u wordt opgeroepen om dat te geloven, dat te accepteren en u dan daarnaar te gedragen.

Weet u, in het evangelie wordt u een feitelijke stand van zaken bekend gemaakt.

U wordt aangezegd dat het tussen God en u vrede *is*.

Die vrede is van Godswegen uitgeroepen en geproclameerd.

En u wordt uitgenodigd die nieuwe stand van zaken te aanvaarden. En geloven is dat u die stand van zaken inderdaad aanvaardt!

En ja, dan kan het niet anders of dit geloof gaat ook wat doen met uw gevoelens. Dan zal dit ook een plaats krijgen in uw ervaring.

Laat ik daar een paar dingen van mogen zeggen.

Als u het evangelie van de vrede met God hebt leren verstaan, dan gaat u anders denken over uw band met God. Dan komt er inderdaad rust in uw leven.

Als u zich realiseert wie God is en u bent u bewust wie u zelf bent, dan vraag je je trillend op je benen af hoe je God in de ogen kunt zien.

Maar het besef van de vrede met God neemt die angst en die onrust weg.

En er zal in uw leven geen sprake van echte vrede zijn, tenzij u deze boodschap van de rechtvaardiging door het geloof in Christus hebt verstaan en u eigen hebt gemaakt. Hier gaat het verstand voor het gevoel.

Dat is het eerste.

Daar komt als tweede bij, dat u mag weten dat God van u houdt ondanks het feit dat u een zondaar bent en ondanks het feit dat u nog steeds zonde doet.

Als u zich uw zonde realiseert en als u ook maar enig besef heeft van Gods heiligheid, dan kan u gekweld worden door de vraag: *Hoe kan God van mij houden en mij zegenen en met mij verder gaan?*

Maar als u zich dan Christus voor ogen stelt, stervend aan het kruis en neergelegd in zijn graf, maar weer opgestaan en u ziet Hem met Johannes op Patmos zitten op Gods troon aan zijn rechterhand – denk aan het visioen van Opb. 12 – dan mag u zeggen: *Ik wéét dat Hij van mij houdt. Ik begrijp het niet, maar Hij doet het wel. Zo heeft God zijn liefde bewezen.*

En dan kunt u – een derde punt – ook omgaan met de beschuldigingen van uw eigen geweten. Of wordt u nou nooit eens geplaagd door zo'n stemmetje van binnen dat zegt: *Kom nou toch – jij in vrede met God? Dat meen je toch niet. Kijk toch eens goed naar je zelf. Durf eens af te dalen in de diepten van je hart, in die muffe kelder van je levenshuis om te ontdekken wat daar leeft aan lage driften. Hoe durf je vol te houden dat God houdt van iemand als jij?*

En als uw geweten niét van tijd tot tijd opspeelt is daar altijd Satan nog, die verduivelde aanklager, die het je moeilijk kan maken. Wat heeft iemand als Luther het moeilijk gehad met deze zwartrok.

Of John Newton. John Newton was een predikant uit de 18e eeuw die voor zijn bekering een beruchte slavenhandelaar was. En er was vrijwel geen zonde waaraan hij zich in die periode van zijn leven niet schuldig had gemaakt. Volop voer dus voor de duivel om hem zijn leven lang onrustig te maken.

Maar Newton verklaart in één van de vele geestelijke liederen die hij dichtte: *Ik kan mijn felle aanklager tegemoet treden en hem zeggen dat U gestorven bent.* Opb. 12 werd heerlijk waar in het leven van deze christen. De rode draak, de aanklager van Gods kinderen had tegenover hem geen poot om op te staan. En dat mag u ook geloven.

Maar hoe zit het nu met die vrede met God als je na je bekering in een stevige zonde valt? Niet zo één van der tien in een dozijn waarvan je nauwelijks het besef hebt dat je er de heilige God behoorlijk pijn mee doet.

Wat overigens niet zeggen wil dát je er God geen pijn mee doet. Dat is de narigheid met ons, dat wij meestal zo afgestompt zijn en niet moeilijk willen doen over wat wij hoogstens foutjes noemen en te billijken tekorten. Ons geweten is vaak zo teer niet, zolang we vergeleken met anderen een redelijk fatsoenlijk leven leiden.

Maar stel dat het eens goed mis gaat in ons leven.

U greep naar een grove leugen om uw gezicht te redden.

Of u ging in het zakenleven vreselijk in de fout door een flinke fraude.

Of u bedroog uw partner op een schandalige wijze.

Of u raakte door overmatig drankgebruik in een vechtpartij terecht waarbij anderen zwaar gewond raakten of misschien zelfs het leven verloren.

Zou dan nog durven spreken over vrede met God?

Mag u daar dan nog aanspraak op maken?

Is die vrede dan niet subiet verloren?

Kunt u dan nog weerstand bieden aan de aanklachten van uw geweten of van de Satan?

Wie van u zou er dan nog op vertrouwen dat de vrede met God is gehandhaafd?

Wie van u zou aannemen dat u het nu hebt verknald en dat het met God over en uit is?

Het is heel goed te begrijpen als u het laatste denkt. Logisch gezien is het dan ook over en uit. Want waarom zou God nog wat in ons blijven zien?

Maar toch is de twijfel of de wanhoop aan Gods liefde in zo'n situatie niet terecht. En je kunt je zelfs afvragen of die twijfel niet duidelijk maakt dat u dan nog nooit onderkend hebt wat de boodschap van het evangelie inhoudt.

Als u namelijk zou zeggen: *Omdat ik gezondigd heb, zwaar gezondigd heb, ben ik de vrede met God kwijt* – dan zegt u eigenlijk: *Ik had vrede met God, omdat ik goed was. Ik had vrede met God omdat ik niets verkeers deed.* Maar zowel het één als het ander is niet juist.

U hébt geen vrede met God omdat u goed bent en u verliest die vrede met God niet omdat u slecht bent.

Die vrede met God bestaat onafhankelijk van uw zogenaamd goede of uw slechte gedrag.

Vrede met God hebben we door het geloof in Christus, ook al vallen we in zonde.

Vrede met God staat of valt met dat geloof en daarmee alleen!

Iemand van u, die kennelijk deze strekking van Paulus' woorden goed aanvoelde, schreef mij daarom: *Kan dit het 'gearriveerd-christen-zijn' niet een beetje in de hand helpen? We zijn van de veroordeling gered door het offer van Jezus Christus. Er is dus geen straf meer. Maar – vraagt deze broeder zich af – waar moeten we ons dan nog druk om maken? De buit is immers al binnen?*

Het is een eeuwenoude vraag. *Maakt deze leer geen goddeloze en zorgeloze mensen?* vroegen de opstellers van de Catechismus.

Sterker nog, Paulus zelf voorzag deze vraag. In 6,1 zegt hij: *Zullen we dan maar niet blijven zondigen om zo nog meer genade te ontvangen?*

Is het een boodschap die gevaarlijke gevolgen kan hebben?

Ja, dat kan. Je kunt er verkeerd mee aan de haal gaan.

Maar Paulus denkt er niet over dus zijn boodschap maar aan te passen. Hij houdt haar compleet overeind. We moeten niet denken dat alles over is als we hebben gezondigd.

Als een mens iedere keer als hij in zonde valt opnieuw aan het piekeren slaat over zijn redding en over zijn relatie met God, dan heeft hij de boodschap van de rechtvaardiging uit het geloof niet goed begrepen.

Paulus zegt dat we gerechtvaardigd zijn uit het geloof – eens en voor al.

Niet de ene dag wel en de volgende niet en de daaropvolgende wel weer.

Onze relatie met God is geen knipperlichtrelatie: aan, uit, aan, uit.

De vrede met God is eens en voor altijd gesloten.

Zo wil God het gezegd hebben.

En zo mogen u en ik het aanvaarden.

AMEN.

Zingen: Ps. 146,1.3
146,4
19,5
Kb. 17
Gz. 460,1.2
449
312,1.3

Lezen: 1cha 7,18-20
Efeze 2,1-10
Tekst: omeinen 5,1^b

PREEK3

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Er gaan geruchten dat onze kroonprins Willem Alexander dit jaar gaat trouwen. Ja, met dat meisje uit Argentinië, Maxima Zorriguieta. Premier Kok laat telkens meer los over hun relatie. En meneer Brouwers van de Rijksvoorlichtingsdienst doet ook al minder terughoudend.

Dus het wordt steeds waarschijnlijker dat ons, misschien dit jaar nog, een koninklijk huwelijk te wachten staat.

En kijkt u nu, net als ik, elke morgen op de deurmat of er een brief van Koningin Beatrix gekomen is met een uitnodiging om op de bruiloft van haar zoon te komen? Ik kan er soms niet van slapen, zo spannend vind ik het wanneer die brief met het gouden kroontje op de envelop eindelijk zal arriveren.

U niet? Nee, denkt u niet dat u een uitnodiging zult krijgen? Echt niet?

Nou ja, ik eigenlijk ook niet.

Natuurlijk niet! Dat is toch niet voor ons soort mensen. Daar moet je veel belangrijker voor zijn. Geen schijn van kans dat wij dat bruiloftsfeest meemaken. We mogen nog niet eens in de kerk zitten waar het huwelijk wordt bevestigd. Achter de dranghekken moeten we blijven. Op de tv mogen we alles zien. En dat is al meer dan mensen vroeger te zien kregen. Dus verder maar niet zeuren.

Nee, Koningin Beatrix kent toch niemand van ons. Nou, misschien Gerard van der Mijde, omdat die altijd bij Soestdijk op wacht staat om op haar moeder te passen. Of Esther Mulder die bij het Loo heeft gewerkt. Maar verder vast niemand. En dan kun je het wel vergeten.

En ze kent vast ook niemand anders, die wij kennen.

Want ja, om op zo'n feest te worden uitgenodigd moet je connecties hebben.

Je moet worden geïntroduceerd.

Anders heb je er niets te zoeken.

Als je toch zou proberen de feestzaal binnen te komen in je beste pak of met je mooiste creatie aan, dan zouden de bewakers je binnen de kortste keren weer buiten de deur zetten.

Tenzij je een introductie hebt.

Een jaar of wat geleden mochten mijn vrouw en ik Prinsjesdag meemaken in het gebouw van de Tweede Kamer. Normaal gesproken kom je daar niet. Maar wij kennen prof. Schuurman, lid van de Eerste Kamer voor de RPF. En die had kaartjes voor ons geregeld. En zo kregen wij toegang tot het Kamergebouw om alles zo'n beetje op de eerste rang mee te maken.

Toegang... Dat is het eerste belangrijke woord uit onze tekst.

En het heeft dezelfde bijzondere betekenis uit dat voorbeeld van ons bezoek aan het Binnenhof op Prinsjesdag. En daarmee stapt Paulus over op het tweede rijke gevolg van de rechtvaardiging door het geloof.

U weet nog welke brandende vraag Paulus hier bezig houdt?

De vraag: *Hoe staat het met onze relatie tot God? Wat vindt God van ons? Wat is zijn oordeel over ons? Hoe komen we er in zijn ogen af?*

En daarmee hangt die andere vraag samen: *Hoe kan God een relatie met ons onderhouden zonder zijn heiligheid geweld aan te doen? Hoe kan God ons in zijn nabijheid verdragen zonder tot het uiterste getergd te worden door ons ondermaatse leven?*

En het verrassende antwoord dat hij vond op deze vraag was: *Dat kan alleen doordat Christus zijn leven voor ons overgaf in de dood aan het kruis en zo onze schamelheid en ons tekort bedekte en wegnam.*

Zo zijn wij gerechtvaardigd, vrijgesproken van het afwijzende oordeel van God.

Voor ieder die op Christus vertrouwt, in Hem gelooft, geldt dat de verhouding tot God eens en vooral in gunstige zin gewijzigd is.

Zo is onze relatie tot God fundamenteel veranderd.

Paulus spreekt daarover als over een voldongen feit.

Het is van het grootste belang daar oog voor te hebben. Als hij het heeft over onze rechtvaardiging, onze acceptatie door God, dan heeft hij het over een voldongen feit.

Die vrijspraak hebben we als gelovigen op zak.

Daar gaat God niet meer achter terug.

En als gevolg daarvan *is* de vrede tussen God en ons getekend.

Dat is het eerste resultaat van de rechtvaardiging, waar Paulus het hier over heeft. We zijn met God in het reine. Wie gelooft in Jezus Christus en vertrouwt op wat Hij deed, het offer van zijn leven aan het kruis, die staat met God op goede voet.

Dat is een feit zo zeker als Christus aan het kruis uitriep: *Het is volbracht! Mijn werk is af. Ik heb mijn broers en zussen thuis gebracht!*

Dan noemt Paulus een tweede gevolg van de rechtvaardiging.

Dat is dat we door Christus toegang hebben verkregen tot deze genade waarin wij staan.

En ook hier wordt benadrukt dat het om iets gaat dat eens en voor altijd heeft plaats gevonden.

Er was een tijd dat we geen toegang hadden.

Maar nu hebben we het.

En nergens wordt dat duidelijker gedemonstreerd dan in de viering van het avondmaal als we bij God aan tafel zitten. Hier aan de avondmaalstafel wordt duidelijk gemaakt dat we toegang gekregen hebben tot God.

En dan moet u *toegang* verstaan in de zin van introductie.

Zoals we niet zonder introductie op de bruiloft van Willem Alexander welkom zijn, zo kunnen we zeker niet zonder introductie bij God komen.

Maar Christus neemt u en jou en mij bij de hand en brengt ons bij de Vader binnen en zegt: *Vader, dit zijn mijn goeie vrienden. Ik heb ze uitgenodigd op het feest.*

En dan zegt de Vader: *Jouw vrienden zijn mijn vrienden. Ze zijn van harte welkom!*

Zo krijgen we toegang tot de genade.

En dat is een ingrijpende verandering.

Paulus zegt het in c. 6,14 zo: *U bent niet meer onder de wet, maar onder de genade.*

Onder de wet of onder de genade, dat is een wereld van verschil!

Dat is een enorme verandering van status.

Vanuit het oogpunt van Gods wet stonden we te boek als rebellen, vijanden, verraders van Gods Koninkrijk.

Dat wekte Gods boosheid op. Zijn ogen bliksemde van toorn als Hij naar ons keek. God kan geen rebellie verdragen.

Maar nu Christus ons bij God introduceert, nu kijkt Hij totaal anders. De donkere wolk trekt weg van zijn gezicht. Zijn ogen zien ons vriendelijk aan.

Hij lacht ons toe en reikt ons de hand.

En Hij zegt: *Wat fijn dat jullie er zijn! Ik ontvang jullie graag in mijn paleis.*

En God geniet ervan ons te zegenen.

Dit, broeders en zusters, is de grootste rijkdom die we als christenen bezitten. Dat onze verhouding tot God zo radicaal veranderd is.

Stel u voor iemand die dakloos is. Jarenlang heeft hij zijn leven doorgebracht op straat in de buurt van een schitterend paleis. In dat paleis heerst een enorme weelde. Regelmatig worden er grote party's gegeven. Hij ziet hoe mensen zich daar amuseren en genieten van eten en drinken en allerlei vormen van vermaak.

Maar hij loopt buiten te rillen van de kou. Hij staat er buiten. Hij heeft geen recht om binnen te komen. Hij kan er zich ook niet vertonen met die vodden aan z'n lijf.

Dan ziet hij iemand naar binnen komen. Hij denkt: *Oei! Ik mag hier misschien niet eens lopen. Die man wil me natuurlijk weggagen.*

Maar nee, de man wenkt hem om te komen. *Heb je zin om mee te feesten?*

Wie? Ik? Zo? Met deze kleren aan? En met mijn baard van een week?

O, maar dat is geen probleem. Je kunt je binnen wassen en scheren en we hebben ook nog wel een mooi pak voor je. Kom maar gauw mee.

Als de man een uur later in de spiegel kijkt kent hij zichzelf niet terug. En zo komt hij de feestzaal binnen en geniet van alle dingen waar hij zo even buiten op straat naar stond te kijken.

Dat is wat Paulus zegt: van outsiders zijn we insiders geworden.

Van buitenstaanders feestgangers.

Van bajesklanten vrijgemaakten.

Van vijanden tot kinderen van de heilige God!

Zo hebben we toegang gekregen tot de genade.

Lieve mensen, het geheim van een opgewekt en blij christelijk leven is het besef van de betekenis van het woord genade. En wij kunnen pas echt aanstekelijke christenen zijn als we dit woord weer hebben leren spellen. Het klinkt ons zo vertrouwd in de oren. Er gaat geen kerkdienst voorbij of het wordt wel genoemd. En dan is het gevaar zo groot dat zo'n woord nietszeggend wordt.

We horen het aan het begin van de dienst: *Er is genade voor u en vrede...*

En het wordt vaak nog eens herhaald aan het eind van de dienst: *De genade van onze Heer Jezus Christus ... zij met u allen.*

En ondertussen stoppen we ons bijbeltje in de tas en we denken: *Ik moet hem of haar nog even spreken.*

Of we verheugen ons al op de koffie of op het boek dat we willen lezen.

En we laten die overbekende woorden over ons heen rollen zonder dat het ons nog iets doet.

Maar wat wordt ons daarin een onvoorstelbare rijkdom gegeven.

Genade – dat betekent weldaden gegeven aan iemand die er geen recht op heeft. Die ze totaal niet verdient. Die juist in aanmerking komt voor de zwaarst denkbare straffen.

Maar in plaats van ons te straffen zegenet God ons en overspoelt Hij ons met zijn gunsten. Er is niets in ons dat dat oproept. Het is voor de volle honderd procent omdat God de God van alle genade is, de God van liefde.

Onze gereformeerde voorvaders noemden dat zijn grondeloze barmhartigheid. Liefde waar Hij geen gronden, geen redenen voor heeft. Tenminste, geen redenen in ons gedrag.

Diezelfde gereformeerde voorvaders zeiden: *Hij heeft daarvoor redenen uit zichzelf genomen.* Puur en alleen omdat Hij het zelf wil zijn wij voor God acceptabel en hebben wij zijn hart. Dat is genade!

Eén van u wees in dit verband op Gezang 369 uit de Opwekkingsbundel:

Door uw genade, Vader, mogen wij hier binnengaan.

Niet door rechtvaardige daden, maar door het bloed van het Lam.

U roept ons in uw nabijheid en dankzij uw Zoon,

dankzij het bloed dat ons vrijpleit, komen wij voor uw troon.

Nooit konden zij zonder zonde voor U staan.

Maar in uw Zoon zijn wij schoon door het bloed van het Lam.

Wat betekent dit nu concreet dat we toegang hebben tot de genade van God?

De Bijbel staat vol met antwoorden op deze vraag. Zo zegt Petrus b.v. in zijn tweede brief dat Christus' goddelijke macht ons alles heeft gegeven wat nodig is om godsdienstig te leven.

Of laten we liever luisteren naar Christus zelf die in het gesprek met die Samaritaanse vrouw gezegd heeft: *Wie drinkt van het water dat Ik hem geef zal nooit meer dorst hebben.*

En een paar hoofdstukken verder herhaalt Hij dat en zegt Hij: *Wie tot Mij komt zal nooit meer honger hebben en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst hebben.* Nooit meer!

Vindt u het leven als christen zwaar en moeilijk?

Is het een voortdurend gevecht?

Kan dat ermee te maken hebben dat we vergeten zijn, dat Christus' goddelijke macht ons alles gegeven heeft wat nodig is om als gelovige te leven?

Dat we leven als bedelaars in een staat van geestelijke armoede terwijl we door Christus gemaakt zijn tot kinderen van onze hemelse Vader?

Omdat het op de een of andere manier niet tot ons doordringt hoe God ons ziet?

Of omdat we het niet echt vertrouwen dat het zo is?

Laat ons dan weer door dit woord van Paulus tot de orde worden geroepen: *Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Heer Jezus Christus, door wie wij ook de toegang hebben verkregen in het geloof tot deze genade...*

Geloven is er vast op vertrouwen dat God voor u de Vader is, van wie Christus gezegd heeft dat Hij alle haren van uw hoofd geteld heeft.

Geloven is er vast op vertrouwen dat God voor u de Vader is, van wie Christus heeft gezegd, dat Hij zorgt voor de vogels en de bloemen, waarvan Hij niet één vergeet. Maar dan toch zeker ook voor ons, de liefste van zijn schepselen.

Geloven is er vast op vertrouwen dat God voor u de Vader is, van wie Christus heeft gezegd, dat Hij weet wat u nodig hebben. En dat u zich dus niet het hoofd hoeft te breken over uw gezondheid en uw werk en uw gezin.

En dan denk ik aan Paulus die aan de Filippenzen schreef: *Ik weet wat armoe is en ik weet wat overvloed is. In elk opzicht en in alle dingen ben ik ingewijd, zowel in verzadigd worden als in honger lijden, zowel in overvloed als in gebrek. Ik kan alle dingen aan in Hem die mij kracht geeft.*

En omdat Paulus weet dat God zo is voor al zijn kinderen, voegt hij er een paar verzen verder aan toe: *Mijn God zal ook in al uw behoeften naar zijn rijkdom heerlijk voorzien in Christus Jezus.*

Dat heeft allemaal te maken met het feit dat we toegang hebben gekregen tot Gods genade. Dat we mogen geloven dat God ons in warme liefde heeft geaccepteerd als zijn kinderen.

En de testcase of u deze genade ook werkelijk in uw leven kent is de houding waarmee u bidt. Want dan richt u zich immers tot God.

Hoe doet u dat?

Bidt u met vertrouwen?

Bidt u met zekerheid?

Bidt u met vrijmoedigheid?

Bent u bij uw bidden zeker van uw introductie?

Of vraagt u zich voortdurend af of God eigenlijk wel naar u luistert?

Of u bij Hem wel gehoor vindt?

Of Hij wel belang stelt in uw vragen en al die sores die u aan Hem voorlegt?

Hebt u het gevoel dat het zijn aandacht heeft?

Of twijfelt u daaraan?

Denkt u dat God wel wat anders aan zijn hoofd heeft?

Voelt u zich vaak teleurgesteld omdat uw bidden ogenschijnlijk helemaal niets uithaalt?

Maar vergeet u dan niet dat Christus u bij God geïntroduceerd heeft?

Een betere aanbeveling bij God kunt u niet krijgen.

Wie aan Christus' hand bij God gebracht is mag rekenen op zijn volle aandacht.

Dit onderwijs vindt u in het hele NT terug.

Denk aan wat we lasen in Hebr. 4,14.16. *Daar we nu een grote hogepriester hebben, die de hemelen is doorgedaan, Jezus, de Zoon van God, laten we aan die belijdenis vasthouden. (...) Laten we daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat we barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd.*

Of wat Paulus schrijft in Ef. 3,12: *In Christus hebben wij de vrijmoedigheid en de toegang tot God door het geloof in onze Heer.*

Kent u die vrijmoedigheid bij uw bidden?

Dat u bij voorbaat al zeker weet: *Ik mag om Gods aandacht vragen en ik mag weten dat God mij goed gezind is?*

Realiseert u zich dat Hij u toelacht?

Dat Hij er plezier aan beleeft u goed te doen en u te zegenen?

Vertrouwt u erop, dat Hij meer begaan is met uw welzijn dan u dat zelf kan zijn?

Dat betekent het allemaal dat we toegang hebben tot de genade. Zeker, dat is een kwestie van vertrouwen. Ook al lijkt de werkelijkheid anders. En ook al denkt u redenen te hebben om het tegendeel te denken.

Maar hier mag en moet alle twijfel wijken. Zoals Paulus aan het slot van c. 8 juicht: *Wij weten nu dat God alle dingen doet meewerken ten goede voor hen, die God liefhebben.*

En: *Als God vóór ons is, wie zal tegen ons zijn. Hoe zal Hij, die zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken?*

Dit is de zenuw van ons geloofsleven, gemeente.

Dit maakt de kracht uit van ons christen zijn.

Als wij geen aanstekelijke christenen zijn, dan hangt dat voor een groot deel hiermee samen, dat we het rijke leven met God zo armzalig vorm geven.

We leven vaak als geestelijke armoedzaaiers, terwijl God ons bedoeld heeft als prinsen en prinsessen, kinderen van de hemelse Koning.

Laten we ons realiseren dat we in deze genade zijn, in deze verhouding tot God leven. En laten we daarnaar handelen en ook vol zekerheid en vertrouwen naar God toegaan.

We hebben immers toegang verkregen.

We zijn toch bij Hem geïntroduceerd.

We zijn van status veranderd.

Paulus zegt: *We hebben toegang tot de genade, waarin we stáán!* En hij zegt dan eigenlijk: *Waarín we stevig staan, waarin we vaststaan.*

Door het zo te zeggen onderstreept hij nog eens weer het element van zekerheid. U staat stevig met beide benen op de vaste grond van Gods genade.

En ik herhaal wat ik al eerder zei: dat is niet nu eens wel en dan weer niet.

Of soms wel en soms niet.

Of een beetje wel, maar ook een beetje niet.

Als God verklaard heeft dat u rechtvaardig bent, dan hebt u een vaste standplaats in zijn genade.

Dan mag u met opgeheven hoofd voor God stáán!

Dan hoeft u uw ogen niet neer te slaan voor zijn vorsende blik.

Want het bloed van Christus heeft u gereinigd van alle zonde.

De kwitantie van uw schuld is betaald.

Als u zo staat in de genade, dan – het kan niet anders – dan werkt dat door in uw gebedsleven en dan is dat ook van invloed op uw getuigenis naar anderen. Dan straalt dit op één of andere manier van u af.

U bent immers uitgenodigd op het feest van de grote Koning?

U zit immers regelmatig bij Hem aan tafel?

U hebt immers een vaste plek onder zijn genodigden?

Als u een vaste gast op Huis ten Bosch zou zijn, zou u dat voor u houden en er zo weinig mogelijk over praten?

Zou u zich daar voor schamen? Nee toch zeker?

Nu, een bruiloftsfeest met Willem Alexander en zijn bruid zit er voor ons niet in. Maar hebben we weer leren

zien dat we welkom zijn in een veel begerenswaardiger gezelschap?

Láten we dan ook gaan staan in de genade, waar Christus ons toegang toe gaf.

AMEN.

13-02-2000

Zingen: Ps. 71,1.2

71,8

40,3.7

Gz 478,5.6

402,2.4.6.7

GEL.

Gz. 456,3

Lezen: Jesaja 1,10-20

Hebreeën 4,14-16

Tekst: Romeinen 5,2^a

PREEK4

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Hoop – dat is het kernwoord vanmorgen. Hoop is de motor van het leven. Zoals de bekende gezegde luidt:
Hoop doet leven!

Maar als je de hoop hebt opgegeven...

Een Amerikaanse marinier was in de Vietnam-oorlog gevangen genomen. De commandant van het krijgsgevangenkamp beloofde hem dat hij hem vrij zou laten als hij wilde meewerken met de Viet Cong.

De marinier werd een modelgevangene. En hij gedijde redelijk goed in het kamp.

Maar na verloop van tijd werd het hem duidelijk dat de commandant tegen hem gelogen had. Hij was helemaal niet van plan geweest de gevangene vrij te laten.

En vanaf het moment dat de soldaat dat doorkreeg werd hij een zombie. Hij wilde niet langer werken. Hij liet z'n eten staan. Hij lag hele dagen op z'n kooi. En binnen enkele weken was hij dood.

Hoop is de motor van het leven.

Waar alle hoop verloren is, is de dood een reële dreiging. De menselijke geest heeft hoop nodig om te vechten, om te overleven.

Paulus zegt: *Wij, gerechtvaardigd door het geloof* – d.w.z. aanvaard door God, welkom bij de hemelse Koning – *roemen in de hoop op de heerlijkheid van God. Roemen in de hoop op de heerlijkheid van God* – dat is het derde gevolg van het feit dat we gerechtvaardigd zijn.

Het eerste was *vrede met God* – het is weer goed tussen God en ons. Alle obstakels in onze omgang met God zijn uit de weg geruimd. De vrede is getekend. We kunnen God weer zonder vrezen in de ogen zien.

Het tweede gevolg is dat we *toegang hebben tot de genade waarin we staan*. Gods eigen Zoon heeft ons geïntroduceerd aan het hof van de Koning van hemel en aarde. En wij zijn er van harte welkom.

Die twee dingen hebben te maken met het *verleden* en met het *heden*. De vrede met God *is* getekend. En God komt daar in eeuwigheid niet op terug.

En we *hebben* toegang tot Gods genadetroom. Dat is voor gelovigen de rijke werkelijkheid van elke dag. We hoeven er geen moment te twifelen aan Gods liefde en zorg.

Maar het derde gevolg van onze rechtvaardiging heeft te maken met de *toekomst*. Gelovigen roemen in de hoop de heerlijkheid van God. En dat is wat!

Aan het eind van Rom. 8 komt Paulus uitgebreid terug op de betekenis van die hoop. In een zuchtende scheping en temidden van een zuchtende mensheid leven zuchtende christenen met hoop.

Leven zuchtende gelovigen met hoop.

Ja, want het zuchten is voor ons niet over – ook al hebben we vrede met God en ook al staan we in de genade.

Maar het is geen uitzichtloos zuchten.

Er is hoop. Want onze God is de God van hoop.

Hoop is zo belangrijk. En daarom is het zo geweldig dat we onze God mogen kennen als de God van de hoop.

Hij is onze hoop en Hij geeft ons hoop.

Als u zorg heeft over uw toekomst – u tobt over uw gezondheid; u wordt geplaagd door gevoelens van schuld of van minderwaardigheid; u piekert over uw huwelijk of u ligt nachten wakker over uw kinderen.

Of u ziet met angst en beven de samenleving verloederen en u bent ongerust over ontwikkelingen in de kerk.

Dan is daar onze God.

En Hij zegt tegen u: *Ik kan je angst en je frustraties begrijpen. Ik versta je zorgen en je verlangens. Maar daarom is het zo belangrijk dat je weet Wie Ik ben – Ik ben de God van de hoop!*

Maar, beste mensen, wat bedoelt Paulus met die hoop?

Laten we eerst eens wegstrepen wat het niét is. Als wij in het leven van alle dag het woord *hoop* of *hopen* gebruiken dan kan het drie dingen betekenen.

Het eerste is hopen in de betekenis van wat de Engelsen *wishful thinking* noemen. Wij zeggen dan: *de wens is de vader van de gedachte!* Je wilt iets heel graag en dan denk je dat het wel zal gebeuren ook. Je wilt gewoon slagen voor je examen, ook al sta je er nog zo beroerd voor.

Wishful thinking is een soort gevoel van hoop dat wie weet, op één of andere manier de dingen zullen gaan zoals jij wilt dat ze gaan.

Een tweede soort van hopen is een blind optimisme dat niet reëel meer is. Zoals die man die naar beneden viel van een torenflat met dertig verdiepingen. Toen hij de 15e etage passeerde riep hij: *Tot zover gaat het nog goed!*

Ja, dan wil je gewoon niet zien dat het wel verkeerd moet aflopen. Je wilt de feiten niet onder ogen zien. Het moet gewoon goed gaan. Het zal gewoon goed gaan. U kent misschien die mensen wel die de problemen gewoon niet onder ogen willen zien.

En dan is er nog een derde soort van hopen. Hoop die de vorm aanneemt van onze persoonlijke dromen. De doelen die we stellen en waar we hard vooraan de slag gaan.

We willen carrière maken, vooruitkomen in het leven. Dus gaan we cursussen volgen. Of we proberen bij onze chef in een goed blaadje te komen.

We willen een wereldreis gaan maken en we gaan ervoor sparen.

We willen sporten op hoog niveau en we volgen een zwaar trainingsprogramma.

We willen ons buikje kwijt en we houden ons aan een streng dieet.

Daar is op zichzelf niets mis mee. Maar het probleem is dat de uitkomst van onze dromen bepaald wordt door onze eigen beperkingen.

Of er gebeuren dingen waar we geen controle over uit kunnen oefenen.

Ik heb een groter huis gekocht met een stevige hypotheek erop. En nu gaat mijn bedrijf failliet en ik raak m'n baan kwijt. Ik zal weer kleiner en goedkoper moeten gaan wonen.

Ik krijg een ongeluk en raak een been kwijt. Ik kan m'n sportcarrière wel vergeten.

De hoop waar de Bijbel over spreekt is anders.

Dat is geen *wishful thinking*, geen wens als de vader van gedachten.

Het is geen blind optimisme dat de feiten niet onder ogen wil zien.

En die hoop wordt niet begrensd door mijn eigen beperkingen of doordat anderen mijn dromen aan scherven slaan.

Dat komt omdat de hoop waar de Bijbel over spreekt niet iets van mijzelf is en ook niet op iets van mijzelf gebouwd is. Het is van begin tot eind iets van God.

De God van de hoop biedt mij die hoop.

En Hij garandeert mij dat die hoop in vervulling gaat.

Daar komt niets tussen.

Paulus omschrijft dat als de *hoop op de heerlijkheid van God*. Dat is iets waar Paulus naar uitkijkt. Waar hij zich nu al mateloos in verheugt.

Dat is dat *roemen*. Dat is jezelf feliciteren, jezelf gelukkig prijzen om iets wat je gekregen hebt of wat je te wachten staat.

Roemen in de hoop op Gods heerlijkheid – wat betekent dat concreet?

Twee dingen.

Allereerst betekent het dat gelovigen opgewonden van blijdschap en trots uitkijken naar het moment dat ze God zullen zien in al zijn glorievolle majesteit.

Denk aan de woorden van Jezus Christus: *Zalig de reinen van hart, want zij zullen God zien*. En dat heeft Christus volkomen letterlijk bedoeld: *zij zullen God zien, de heilige God met eigen ogen zien*.

Mensen, dat is het waar het in ons leven om draait, dat we eens God zullen zien. En dat we eens Christus zullen zien. Niet in de gestalte van de dienstknecht, de slaaf, een mens zoals wij. Maar als de verheerlijkte Zoon van God.

Daar heeft Jezus zelf ook om gebeden vlak voor zijn sterven. *Vader, deze allen die U Mij hebt toevertrouwd – mijn volgelingen, mijn broers en zussen – Ik wil dat zij zullen zijn waar Ik ben. Dan kunnen ze mijn heerlijkheid zien die u Mij gegeven hebt, omdat U Mij hebt liefgehad voor de schepping van de wereld* (Joh. 17,24).

Sommige volgelingen van Jezus hebben daar iets van gezien.

Petrus en Johannes en Jakobus toen ze met Jezus op de berg waren waar plotseling Mozes en Elia bij hem stonden en zijn kleding witglanzend straalde van goddelijke heerlijkheid.

En Stephanus toen hij voor zijn rechters stond en de hemel open zag en Jezus zittend aan de rechterhand van zijn Vader.

Johannes op Patmos toen hij daar op het strand Jezus voor zich zag staan met zijn ogen als vuurvlammen en zijn gezicht stralend als de zon op het heetst van de dag.

En Paulus zelf toen hem op weg naar Damascus een verblindend licht in de ogen scheen en de Heer hem van een vervolger veranderde in een volgeling.

Zo hebben sommigen er even iets van gezien. Meer konden ze nog niet verdragen. Maar het was genoeg om er een leven lang op te teren.

Maar eens zullen allen die Christus liefhebben in zijn tegenwoordigheid kunnen blijven en zullen we zijn heerlijkheid kunnen verdragen. Dan zullen we oog in oog met God staan en Hem zien die altijd het doel van ons leven was. Wat zal dat geweldig zijn!

Een Amerikaanse kunstschaatsster die de V.S. mocht vertegenwoordigen op de Olympische Spelen trad op in een tv-programma. De camera volgde haar terwijl ze een spetterende show opvoerde. Een schitterend spel van vloeiende bewegingen en indrukwekkende elegantie.

Plotseling zwenkte de camera af en de kijker kreeg een vrouw in beeld die langs de kant van de schaatspiste naar een tv-scherm tuurde. Het was de moeder van de schaatster. Ze had op dertigjarige leeftijd een oogziekte gekregen waardoor ze praktisch blind was. Ze moest met de neus helemaal bovenop het scherm zitten om iets te kunnen zien.

Op een gegeven moment vroeg een tv-verslaggever of ze er wat van kon maken. *Nou ja, zei ze, ik zie wat kleurige vormen. En soms merk ik aan een beweging dat ze springt.*

En toen begon ze opeens te huilen. En snikkend zei ze: *Maar ik kan haar gezicht niet zien. Ik kan het gezicht van mijn dochter niet zien.*

En zo is het met ons eigenlijk ook. Er hangt een waas voor onze ogen als het om God en om Christus gaat.

We nemen wel iets waar van God. Er zijn in ons leven echt wel van die momenten dat we iets ontdekken van zijn leiding, dat we troost van Hem ontvangen, dat we voelen dat Hij aanwezig is.

Ja toch, hoop ik? Dat kent u in uw leven toch ook wel?

Maar hoe sterk dat ook is – we zien Gods gezicht niet! We zien Gods gezicht niet!

Maar op een dag – dat is zeker – dan mogen we voor Hem staan en Hem recht in de ogen kijken. Als u in geloof uw leven aan Hem hebt overgegeven is er dan niets om bang voor te zijn. Integendeel, het is iets om je enorm op te verheugen. Om jezelf nu al mee te feliciteren en voorpret over te hebben.

Die hoop geeft kracht om het uit te houden in een wereld die geplaagd wordt door gevaren en in een leven dat van alle kanten wordt bedreigd.

De ellende van mensen zoals wij die leven in een ongekende welvaart is dat wij dat vaak niet beseffen. En we hebben ook allerlei mogelijkheden om ons zelf voor de gek te houden. Maar of we het onszelf toegeven of niet, we worden allen opgejaagd door een afschuwelijk gevoel van onbestendigheid.

Lee Strobel is één van de leiders van de bekende gemeente van Willow Creek in Chicago¹⁾. Voor zijn bekering was hij journalist en hij vond het christelijk geloof belachelijk.

Maar in één van zijn boeken zegt hij dat hij in die tijd soms, als hij een nacht wakker lag, starend in het donker nadacht over de hopeloosheid van het leven. Hij was er toen van overtuigd dat als een mens sterft, dat het dan uit was. Dat er dan ook niets meer was. En dat was voor hem een beklemmende gedachte.

Woody Allen, de bekende filmregisseur moet eens gezegd hebben: *Je moet de werkelijkheid van de dood ontkennen als je elke dag door wilt gaan.*

En dus laten velen die gedachte niet toe.

De één geeft zich over aan *wishful thinking*: Als ik sterf kom ik in een ander leven wel weer terug.

Een ander denkt in blind optimisme: *Tegen de tijd dat ik een ernstige ziekte ooploop, hebben ze er vast wel wat op gevonden.*

En een derde koestert zijn persoonlijke dromen: *Ik hou m'n gewicht in de gaten, zorg dat m'n cholesterol op peil blijft en ik ga op fitness – en dan moet het al gek lopen als ik er niet een paar jaartjes mee win.*

Toen mijn vrouw onlangs in het ziekenhuis lag, lag een zaal verder een demente vrouw die de hele dag om haar moeder riep. Ze moesten haar aan bed vastbinden, want anders liep ze weg.

Toen ze er kort daarna weer lag, lag naast haar een oude vrouw die helemaal in de war was. De hele nacht was ze in de weer. Haar man zou haar de volgende dag ophalen. Om één uur 's nacht zat ze al aangekleed naast het bed.

Ga toch nog even slapen, zei mijn vrouw tegen haar.

O nee, geen denken aan. Ik moet klaar zijn als mijn man komt. Want anders laten ze me niet gaan. Het is hier gewoon een gevangenis, mevrouw!

Vreselijk, om zo oud te worden. Als dat ons voorland is...

Maar nee, we worden natuurlijk niet dement. Dat overkomt anderen, maar ons niet. Wij worden gezond oud. Geen centje pijn, hoor!

Nou ja, op die manier houden we het een tijdje vol en we voelen ons er misschien goed bij. Maar we veranderen niets aan de werkelijkheid. En de dood trekt altijd aan het langste eind. Eén op één sterft onverbiddelijk. De hoogst denkbare score. Elke dokter moet het vroeg of laat opgeven. Ik verwacht niet dat één van ons de volgende eeuwwisseling haalt. Dat we dood gaan staat vast als een huis. De beroerdigheid is dat we alleen niet weten wanneer of hoe.

Dat bedoelt Paulus als hij in Rom. 8 zegt dat de schepping is onderworpen aan de vruchteloosheid. En dat alles dienstbaar is aan de vergankelijkheid. Daar willen we niet graag aan. We zijn jong, sterk, mooi, intelligent – we hebben nog een heel leven voor ons. Studeren, een baan, trouwen, reizen, genieten. Wie maakt ons wat?

Maar het leven is zo breekbaar. Deze week hoorde ik op de groep van belijdeniscatechisanten dat kort geleden een kennis van hen, een jongen van 26, was overleden aan een hersentumor.

Dan komt het even heel dicht bij. Je bent ook als jongere kwetsbaar. Je lichaam kan je zomaar in de steek laten. Of je wordt aangereken. We zijn zo kwetsbaar. En in alle schoonheid zit het zaad van bederf.

Maar wie gelooft mag hoop koesteren.

Hoop dat we God mogen zien in zijn volle glorie.

---

¹⁾ Dat was hij op het moment dat ik deze preek hield. Inmiddels is hij voorganger geworden in een andere, kleinere gemeente.

Maar ook dat we eindelijk zelf hersteld zullen zijn naar zijn beeld. En dat we als echte beelddraggers zijn heerlijkheid zullen weerspiegelen. Dat we op een totaal vernieuwde aarde zullen leven met verlost lichamen. Elk spoor van de zonde zal eruit verdwenen zijn.

Alle gevolgen van het kwaad zullen eruit verwijderd zijn.

Alle handicaps – lichamelijke of verstandelijke – zullen zijn opgeheven.

Wat een toekomst om naar uit te zien!

En wie gelooft hééft dat vooruitzicht. Een heerlijke zekerheid die je kijk op het leven heel bijzonder bepaalt.

Lee Strobel vertelt in datzelfde boek over een kennis van hem, Jeff Miller, ook een christen, die betrokken was bij een vliegtuigongeluk. Van het vliegtuig waar de man mee reisde explodeerde een motor met een enorme steekvlam en het toestel moest een noodlanding maken. Het was een wanhopige situatie. Sommige passagiers trilden over hun hele lichaam, anderen huilden van angst.

Maar Jeff Miller, de kennis van Strobel, vluchtte in gebed naar God.

En hij bad: *Dank U Heer, dat ik van U ben. God, ik wil nog zo graag leven. Maar ik weet, als dat niet zo is, dat ik dan bij U ben. En U zult zorgen voor mijn gezin.*

Toen hij het er wonder boven wonder levend van afbracht, vertelde hij: *Echt, ik was doodsbenuwd. Maar heel gek, ik was ook vol van hoop. Ik had hoop dat, of ik nou zou leven of zou sterven, ik bij Christus zou zijn. Het is als de Psalmen zeggen: Wat kan iemand je doen als je hoop is in de Heer?*

Broeders en zusters, ik herhaal opnieuw wat ik in vorige preken gezegd heb. Als we willen evangeliseren dan moeten we bij ons zelf beginnen. Dat velen om ons heen de kerk niet zien zitten kan ermee te maken hebben dat wij niet roemen in deze hoop op de heerlijkheid van God.

We leven in een wereld waarin velen hun weg kwijt zijn of niet weten waar ze zijn, wat ze moeten doen, waar ze heen moeten. En u en ik, die hen zouden kunnen helpen – wij lijken vaak even verward als zij. Waarom zouden ze dan naar ons luisteren?

Maar als ze iets zouden zien van de heerlijkheid en de glorie van God zelf en van Christus in onze gezichten.

Dan zouden ze zeggen: *Moet je hén zien! Ondanks de rottigheid en de spanningen van onze wereld en de ellende en narigheid die ze zelf soms meemaken – kijk eens hoeveel rust ze kennen. Wat een wonderlijk evenwichtige mensen zijn dat.*

Misschien dat ze dan spontaan naar ons toe zouden komen en ons zouden vragen naar het geheim van ons leven. En dat is de hoop op de heerlijkheid van God.

Ja, gemeente, laten we roemen in die hoop op Gods heerlijkheid.

In de zekerheid dat het lijden van nu niet opweegt tegen die heerlijkheid die ons te wachten staat.

Want wat we zien en ervaren is tijdelijk.

Maar wat we nog niet zien is eeuwig.

Wat een dag zal dat zijn als we uitroepen: *O, we zien Gods gezicht!*

En als we elkaar aankijken en tegen elkaar zeggen: *En wat lijkt jij sprekend op God. Precies zijn evenbeeld!*

Nu, in die hoop zijn wij behouden.

AMEN.

Zingen: Gz. 457,1.4

455,1.3

Ps. 17,2

Kb. 6 (canon)

Ps. 130,3.4

Gz. 210

Ps. 107,19.20

Gz. 21,7 (v/a r. 3)

Lezen: Psalm 130

Romeinen 8,18-25

Tekst: Romeinen 5,2^b

PREEK5 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Aan een asielzoeker uit een arm land dat geregeerd wordt door een wrede dictator werd gevraagd: *Zeg, hoe was het met de werkgelegenheid waar je vandaan komt?*

Hij antwoordde: *Ik mocht niet klagen.*

En met de huisvesting? Hoe was het met de woningen?

Nou, ik mocht niet klagen, antwoordde hij weer.

En met het onderwijs dan en de gezondheidszorg?

En weer zei de asielzoeker: *Och, ik mocht niet klagen.*

Maar man! Waarom ben je dan weggevlucht? Wat zoek je hier dan?

Nou, zei de vluchteling, dat lijkt me logisch! Hier mag ik tenminste klagen!

Aan dit verhaaltje moest ik denken, toen ik met de tekst van vanmorgen bezig was. Hoe ga je om met verdriet, met lijden, met gemis, met teleurstellingen?

Ja, hoe ga je daar als christen mee om, als iemand die gelooft in God en in Christus? Wat doet een burger van het Koninkrijk van God als hij het moeilijk heeft? Mag hij klagen?

Mijn schoonmoeder zei vaak: *Niet klagen, maar dragen en vragen om kracht.* En een lievelingslied van veel gelovigen is Gz. 293:

Leer mij volgen zonder vragen;

Vader, wat Gij doet is goed!

Leer mij slechts het heden dragen

met een rustig kalme moed.

Schijnen mij uw wegen duister,

zie, ik vraag U niet: waarom?

Eenmaal zie ik al uw luister

als ik in uw hemel kom!

En zolang je niet zoveel meemaakt en je leven loopt op rolletjes, dan zing je zo'n gezang gemakkelijk uit volle borst. Je denkt er nauwelijks over na.

Maar dan komt de tegenslag, een groot verdriet, een vreselijke ramp die je compleet uit het lood slaat.

Zing je het dan ook vol overtuiging?

Volgen zonder vragen: *waarom?* Zonder klagen?

Maar als je dat niet op kunt brengen?

Als het stormt in je hart?

Als je vertwijfeld bent?

Als de *waaroms* zich gewoon niet laten onderdrukken?

Zit het dan kennelijk niet goed met je geloof?

Omdat een echte gelovige niet klaagt en vraagt, maar alleen maar draagt?

Mag je in het Koninkrijk van God ook niet klagen?

Kijk ik dan naar deze woorden van Paulus, dan lijkt het nog moeilijker te worden. *Wij, gelovigen, zegt Paulus, wij roemen in de verdrukkingen.*

Ga d'r maar aan staan!

Dus niet alleen niet klagen, maar zelfs roemen in de verdrukkingen.

Dat is toch compleet het andere uiterste!

En dan te bedenken dat Paulus met *roemen in de verdrukkingen* niet bedoelt: roemen onder moeilijke omstandigheden, roemen temidden van allerlei narigheid. Nee, hij zegt dat gelovigen roemen vanwege de verdrukkingen.

Volgens Paulus zijn zorgen en moeiten niet alleen geen belémmering voor het roemen, ze zijn volgens hem juist áánleiding tot roemen.

Ja, wacht eens even!

Wat is dat voor een waanzinnig geloof, dat christendom!

Dat is toch puur masochisme!

Wie gaat er nou een potje zitten juichen omdat hij het moeilijk heeft. Zo van: *Hoera, ik heb een hartkwaal! God zij geprezen, mijn man is er met z'n secretaresse vandoor!*

Dat is toch krankjorum!

Dan ben je toch niet goed snik!

Ja, op het eerste horen staat dit ver van ons af, wat Paulus hier schrijft. Een mens heeft van nature al de neiging om lijden en pijn zover mogelijk van zich weg te duwen. Heel het leven is één grote worsteling om lijden te voorkomen en om, als het toch komt, het zo snel mogelijk weer kwijt te raken.

En als er één tijd is die het lijden probeert uit te bannen dan is het denk ik wel de onze. En we hebben natuurlijk ook heel wat technieken en middelen ontwikkeld om eraan te ontkomen. We hebben meer in huis om pijn te bestrijden en de gevolgen van lijden op te vangen dan ooit.

Tegelijk – en dat is heel merkwaardig – tegelijk is er ook geen periode als de onze waarin God zo onder kritiek wordt gesteld vanwege het lijden.

Zeker ook onder christenen!

Als je alle christelijke boeken over het probleem van het lijden door de eeuwen heen met elkaar zou vergelijken, dan zou je ze grofweg kunnen verdelen in twee groepen.

In de boeken van oudere schrijvers als Bunyan, Calvijn, Thomas à Kempis, Augustinus e.a. vind je een verrassende bereidheid om pijn en lijden te accepteren en zelfs te waarderen. Ze schrijven in verband daarmee in groot vertrouwen over de wijsheid van God die weet wat Hij doet zonder dat ze zijn daden bekritisieren.

Maar uit moderne boeken over het lijden, met name uit de 20^e eeuw, spreekt meestal grote moeite met de gedachte dat een goede, liefdevolle God zoveel lijden kan toelaten. Bekend geworden is de kreet: *Waar was God in Auschwitz?* En: *Hoe kun je na Auschwitz nog geloven?*

En ook veel christelijke schrijvers passen vandaag hun beeld van God bij. Ze geven een andere omschrijving van de liefde van God of ze stellen vragen bij zijn macht om het kwaad te controleren en te bestrijden. *God, zeggen sommigen, is niet de Almachtige. Dat zagen ze vroeger verkeerd. Hij staat náást ons in ons lijden, maar Hij kan er net zomin wat aan veranderen als wij.*

Als je die twee opvattingen van vroeger en nu met elkaar vergelijkt is het verschil onthutsend. Het lijkt alsof wij vandaag pas weten hoe groot de verschrikking van het lijden is. En we vergeten voor het gemak even dat Calvijn en Thomas à Kempis leefden in een wereld zonder morfine en penicilline en dat Bunyan zijn boeken schreef in een ellendige gevangenis.

Zodra het lijden in één of andere vorm ons leven binnenkomt krijgen we te worstelen met twee hoofdvragen. De eerste vraag is die naar de oorzaak van het lijden.

Waar komt het vandaan?

Wie is er verantwoordelijk voor?

De tweede vraag is: Hoe ga ik ermee om?

Wat is mijn reactie op het lijden?

Vaak besteden we enorm veel energie aan het antwoord op die eerste vraag. De vraag naar de oorzaak prikkelt ons het meest. En het gevaar is groot dat we daar ook in blijven hangen.

Je kunt je daar zo in vastbijten dat je haast niet ontkomt aan verwijten aan God. Want wat voor natuurlijke en begrijpelijke oorzaken je ook vindt voor je verdriet, als je doorvraagt kom je altijd uit bij het probleem dat God het dan toch maar liet gebeuren.

Want Hij hield de kankercellen niet uit je lichaam weg.

Hij blokkeerde de auto niet die je kind schepte die voor zijn leven gehandicapt is.

Hebt u dat gesprek gezien van Andries Knevel met die Belgische journaliste afgelopen maandag in Het Elfde Uur? Over die rebellenleider in het zuiden van Soedan die kleine kinderen opleidt tot afschuwelijke moordmachines en ze leert om lachend te martelen? Waarom laat God het hart van zo'n beul niet stilstaan?

Waar is God als het pijn doet? Waarom doet Hij niets?

Het is opvallend, gemeente, dat in de Bijbel nauwelijks op zulke vragen wordt ingegaan.

De vragen worden wel gesteld. Door vele psalmdichters.

En door Job, hét prototype van een lijdend mens.

De vraag komt in de Bijbel voor.

Maar we krijgen er in de Bijbel zelf nauwelijks een antwoord op.

Neem b.v. het boek Job waar God het meest hartstochtelijk op het probleem van het lijden wordt bevraagd.

Maar als God daar in de slothoofdstukken uitgebreid aan het woord komt, gaat Hij helemaal niet op die vraag in. Aan Job zelf wordt niet eens als verklaring voor zijn lijden gegeven wat de lezer van het boek uit de inleiding weet, nl. dat het in het kader staat van een confrontatie tussen God en de duivel. Zelfs dié verklaring krijgt Job niet.

In heel de Bijbel wordt eigenlijk niet anders gedaan dan ons wég te roepen van de vraag naar de oorzaak van het lijden en naar de verklaring van het lijden. En voortdurend worden we gedrongen tot de vraag naar ons antwoord op het lijden.

Er is pijn. Er is lijden. Er zijn moeiten. Een mens *ondervindt* teleurstellingen en tegenslagen.

Dat is de werkelijkheid waarin we leven.

En nu – wat doe je ermee? Hoe reageer je er op?

De Bijbel is zo duidelijk op dit punt, dat we moeten vaststellen dat het werkelijke probleem voor christenen niet is: *Is God verantwoordelijk voor wat ik meemaak of voor wat er in het leven mis gaat?*

Maar de belangrijkste vraag voor ons is: *Hoe moet ik antwoorden op dat verschrikkelijke dat is gebeurd?*

Waarom is die eerste vraag niet terzake?

Waarom gaat de Bijbel niet in op de vraag naar de oorzaak en de verklaring van het lijden?

Ik zei al: die vraag loopt haast onvermijdelijk uit op een beschuldiging van God. Op het verwijt dat God het lijden toelaat en er niets aan doet, terwijl Hij toch alle macht heeft.

En op deze weg raak je al te gemakkelijk vast in verbittering.

En het lijden, dat op zichzelf al moeilijk genoeg is, wordt nog eens verzaamd door het gevoel dat God je daarbij in de steek laat of zelfs je vijand geworden is. Dat maakt het lijden nog eens zo pijnlijk.

Maar de gelovige gaat juist in geloof uit van Gods liefde.

Dat is het uitgangspunt voor al zijn vragen.

Dat is zeker het uitgangspunt voor Paulus hier in Rom. 5. De gelovige leeft immers in vrede met God en hij heeft toegang tot de genade van God. Gods liefde is voor de gelovige geen vraag meer, maar een weet. En daarom heeft hij hoop, een zekere verwachting van Gods heerlijkheid.

En juist die hoop doet hem nu anders naar het lijden kijken. Zo anders, dat hij er zelfs toe komen kan te roemen in verdrukkingen.

Zeker, dat klinkt op het eerste horen bizar. Dat doe je toch niet!

Toch is het opvallend dat Paulus bepaald niet alleen staat met zo'n uitspraak. Iemand als Jakobus staat helemaal naast hem als hij schrijft: *Houdt het voor enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in velerlei verzoeking valt...* (1,2).

En Petrus schrijft: *Geliefden, laat de vuurgloed die u tot beproeving dient, u niet bevreedden... Integendeel, verblijdt u...* (I/4,12).

Waanzin?

Ziekelijk masochisme?

Een afwijking van mensen die zich verlustigen in het kwellen van zichzelf?

Wordt echt van ons gevraagd dat we zelfs genieten van het lijden dat ons overkomt?

Nee, absoluut niet! Paulus verwacht echt niet van ons dat we automatisch God gaan loven en prijzen als we wankelen onder een vreselijke slag. Dat zou bepaald ongezond zijn.

De schrijver aan de Hebreeën zegt terecht: *Alle tucht schijnt op het ogenblik zelf geen vreugde, maar smart te brengen.*

Als Paulus ons aanspoort te roemen in onze verdrukkingen bedoelt hij echt niet dat we ons daarin moeten verlustigen.

Zo is het wel eens opgevat. In de tijd van de christenvervolgingen aan het begin van de tweede eeuw had je een bisschop Ignatius, die als gevangene naar Rome werd gevoerd. Hij zou daar voor de leeuwen worden gegooid. Onderweg naar Rome schreef hij net als Paulus ook een brief aan de gelovigen daar. In die brief smeekte hij de christenen van Rome dat ze geen enkele poging zouden ondernemen hem van deze marteldood te verlossen. Hij was doodsbang dat ze er misschien in zouden slagen te voorkomen dat hij in de arena met de leeuwen moest vechten.

Nee, hij wou en hij zou door de leeuwen verscheurd en verslonden worden. En mocht hij op het laatste moment er toch voor terugschrikken dan moesten ze hem z'n eigen brief voorlezen waarin hij zo naar deze dood uitkeek.

Ignatius vatte de oproep van Paulus op als een aansporing om het lijden te zoeken.

Zo hebben in de Middeleeuwen monniken en nonnen tijdens pestepidemieën bewust de etterende zweren van pestlijders gekust en zich zo de zwarte dood op de hals gehaald – ook uit een misplaatst verlangen om te lijden. Omdat ze dachten dat God dat van hen vroeg.

Maar roemen in verdrukkingen betekent zeker niet dat we van de verdrukkingen zelf genieten. O nee, er is in het leven van gelovigen zeker plaats voor zuchten en klagen.

Stel je voor!

Pijn is pijn en verdriet is verdriet.

En als je je man of vrouw of je kind verloren hebt mis je degene die je kwijt bent geraakt.

En die leegte doet vreselijk zeer.

We raken aangeslagen en belast.

Maar dat is niet het enige.

Voor een gelovig kind van God is er toch ook een weg om ermee om te gaan.

Omdat, zegt Paulus, we iets weten. Omdat we inzicht hebben in de manier waarop God met ons handelt. Hoe Hij in het lijden met ons bezig is.

En als kind van God zijn we daarom in staat de redenering te volgen die Paulus hier opzet.

Dat zou je kunnen zien als een test voor ons geloof.

Kunnen we de argumenten volgen die de apostel hier gebruikt?

Paulus zegt dat gelovigen kunnen roemen in verdrukkingen, omdat ze weten dat verdrukking volharding uitwerkt.

Hoe?

Doordat we in moeilijke tijden opnieuw behoefte krijgen aan onze Heer.

We gingen misschien wel gedachteloos door het leven. We dachten dat we alles in de hand hadden en dat we alles wisten.

Maar plotseling lopen we keihard ergens tegenaan. De problemen groeien ons boven het hoofd. En we raken helemaal van slag. We begrijpen het niet.

Als je geloof dan niet echt is, dan begin je te mopperen: *Wat heb ik aan m'n geloof? Wat heb ik aan God? Als je Hem nodig hebt is Hij er helemaal niet. Hij laat me maar mooi tobben.* En je haakt af.

Maar geloven is juist dan beseffen, dat je in dat verdriet God nodig hebt. We kijken niet alleen naar onze problemen, maar we herinneren ons wat Hij gezegd heeft en wat Hij beloofd heeft. En we gaan daarmee in gebed naar Hem toe. We storten ons hart bij Hem uit. We brengen misschien wel meer tijd met Hem door dan we gewend waren en we pleiten bij Hem om meer kracht en begrip. De zorgen en problemen doen ons dus terugvallen op onze Heer Jezus Christus.

Bovendien maken zulke moeiten ons ook duidelijk wie we zelf zijn. We komen ons zelf goed tegen. Want hoe gauw overschatten we ons zelf. Dachten we dat we alles aan konden. Vonden we ons zelf misschien wel heel goeie gelovigen.

Dan maken zorgen en teleurstellingen ons soms pijnlijk duidelijk wie we werkelijk zijn. We komen met schrik tot de ontdekking dat we maar zwak zijn en dat we maar weinig kunnen hebben en hoe sterk de vijand is. We dachten dat we wel overeind bleven, maar we staan te trillen op onze benen. Daar hoeft soms niet eens zo heel veel voor te gebeuren.

Het wordt ons zo duidelijk dat we echt volledig afhankelijk zijn van God. En zo krijgen we een beter inzicht in wat het betekent te leven als gelovigen, d.w.z. als mensen die al hun vertrouwen op God stellen ook in de donkerste momenten van hun leven.

En zo werkt de verdrukking volharding uit. We kunnen de last aan – maar alleen met Gods hulp. We houden het toch uit, maar alleen omdat Hij ons overeind houdt.

Maar daar stopt het niet. Nee, de volharding werkt beproefdheid uit.

Dat betekent dat je geloof zich in de volharding bewijst. Het komt uit de test als een geloof dat tegen een stootje kan. Het is op de proef gesteld en het heeft bewezen de verdrukking te kunnen hebben. Het is er niet aan kapot gegaan. Je bent God niet kwijt geraakt, maar je hebt geleerd Hem veel meer nodig te hebben dan toen er niet zoveel aan de hand was in je leven. En Hij wás er ook.

Nou, dat is dan ook de reden waarom Paulus zegt dat gelovigen roemen in de verdrukkingen.

Nogmaals, niet om de verdrukkingen zelf, maar om de gevolgen ervan in je relatie tot God.

Stel dat je een zeilboot hebt. Niet zo'n kleintje, maar één waar je eigenlijk wel een flinke zeereis mee zou willen maken. Maar kan je boot dat aan? Als het eens ruig weer wordt...

En je maakt een proefvaart op de Noordzee bij windkracht tien, elf. Het gaat me tekeer! De volle kracht van water en wind wordt op je boot losgelaten.

Maar het vaartuig doorstaat het geweld. De boot brengt het er goed af. Het heeft de test glansrijk doorstaan.

Kijk, dan roem je in de verdrukkingen. Je zegt: *Man, ik hield m'n hart vast toen het zo stormde. Ik hoorde het hout kraken. En ik keek benauwd of de zeilen het wel hielden. Maar dankzij die stevige zuidwester weet ik nu dat ik een goeie boot gekocht heb. Daar red ik het wel mee!*

Je roemt in de storm, omdat die duidelijk maakte wat je boot waard is.

Zo kunnen verdrukkingen duidelijk maken wat ons geloof waard is.

Beter gezegd, wat de God waard is in Wie wij geloven.

Deze week nog zei iemand tegen me, nadat ze me vertelde over een moeilijke periode in haar leven: *En het is toch goed geweest. Ik heb geleerd dat in het leven niet zomaar alles op rolletjes gaat. Het was moeilijk, maar ik zie ook duidelijk winst.*

Iemand anders schreef mij: *Hoe raar het ook klinkt, maar als er een groot gemis of verdriet in je leven is, moet je later erkennen – dit had ik niet willen missen, omdat het ondanks de smart – toch een rijke tijd was. En je hebt er iets mee mógen doen. Je geloof is versterkt en verdiept.*

Deze zuster voegt er wel aan toe: *alleen de prijs is zo hoog* – om zich dan onmiddellijk weer in de rede te vallen en te zeggen: *Is dat zo?* En dan wijst ze op lijdensweg die Christus ging om ons vrede met God te geven. Maar daar komen we in de volgende verzen van dit hoofdstuk nog op terug.

In elk geval is het de ervaring van vele gelovigen geweest dat ze juist in het verdriet het God het meest dichtbij hebben ervaren. Hoe vreemd het ook klinken mag, juist verdrukkingen kunnen ons Gods liefde voor ons duidelijk maken. En zo onze liefde voor God verdiepen.

En dat versterkt weer de hoop, de vaste verwachting dat het goed komt met ons. Beproefdheid leidt tot hoop.

En zo zijn we weer terug bij de hoop waar Paulus het in vs. 2 al over had. Als we door zorgen en moeiten zijn heen gegaan en als die ons duidelijk hebben gemaakt wie we zijn en hoe we God nodig hebben en dat God er dan ook is – dan is onze hoop versterkt. Dan zijn we nog zekerder van God.

En behalve dat ik God in mijn geloofstheorie ken, heb ik Hem ook leren kennen in de geloofspraktijk. Het geloof van de catechisatieles is verdiept tot ervaringsgeloof.

God zégt niet alleen dat Hij ons liefheeft en wij zeggen niet alleen met onze mond dat we dat geloven. We hebben ondervónden dat Hij ons liefheeft. En we belijden met ons hart dat Hij werkelijk te vertrouwen is.

Daarom kunnen we inderdaad roemen in verdrukkingen.

En we zeggen met de dichter van Ps. 119: *Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik uw inzettingen zou leren.* In de praktijk van het leven.

Ik ben nog beter af dan daarvoor.

Nog zekerder van Gods liefde.

AMEN.

27-02-2000

Zingen: Ps. 135,1.3

135,10

Gz. 474,1

Kb. 21 (canon)

Gz. 172,3.4

Ps. 62,4.5.6

Gz. 291

Lezen: Psalm 119,65-80

Jakobus 1,2-4.12

Tekst: Romeinen 5,3.4

PREEK6 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Is er eigenlijk wel één zondag dat het niet gaat over de liefde van God?

En toch staat de liefde van God vandaag wel heel sterk in het middelpunt.

We zijn er zagezegd met alle zintuigen op betrokken.

We zien en we voelen – het brood en de beker.

We proeven en ruiken.

En we horen. We horen vandaag dubbelop.

Vanmorgen over de liefde waarmee Christus ons heeft liefgehad tot het einde, tot het uiterste²⁾. Tot in de hel van Godverlatenheid heeft Hij ons liefgehad. Zo heeft Hij ons liefgehad met de liefde van God.

En vanmiddag horen we over die zelfde liefde van God die in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest.

In onze harten uitgestort...

Het is alsof we overspoeld worden door een heerlijke warm-water-douche.

Als je moe bent of klam en bezweet na een enorme inspanning dan knap je daar helemaal van op. *Ah, zeg je dan, ik voel me gewoon een ander mens! Verrukkelijk!*

Nou ja, zo'n douche is natuurlijk heel concreet. Je gaat naar huis, je zoekt de badkamer op en het werkt.

Maar hoe is dat met die liefde van God?

Hoe concreet is die? Hoe tastbaar?

Zo tastbaar als het brood dat u in uw vingers hield en proefde op uw tong.

Zo tastbaar als de beker die u in uw handen nam en aan uw lippen zette.

Of heeft u niet in brood en beker Gods liefde geproefd?

Hebt u daar niet in gesmaakt hoe goed het is tussen God en u?

Nou ja zeg, één zo'n stukje brood, zo'n slokje uit een beker. Wat zegt dat nou van de liefde van God? Moeten we het daar van hebben? Is dat het nou?

Als u daar inderdaad *ja* op zegt, dan komt dat doordat u erin gelooft. Want een buitenstaander ziet het er echt niet aan af. Die proeft brood en druivensap. En die verbaast zich er misschien wel over dat wij daar zo'n heisa van maken.

Maar wie gelooft voelde de arm van Vader om zijn schouder en hoorde zijn stem: *Wat ben Ik toch blij met jou, mijn kind! Van Mij mag je er zijn. Van Mij krijg jij de ruimte.*

Wie gelooft las in de ogen van de Zoon: *Wat goed jou te zien, zus, broer! En welkom in het huis van mijn Vader. Ik introduceer je bij de Almachtige en breng je bij zijn troon der genade.*

Wie gelooft werd warm tot in het binnenste van zijn hart en hoorde de fluistering van de Geest: *Hebben we het niet geweldig samen? Zoals jij bij de Vader kind aan huis mag zijn, zo trek Ik bij jou in. En ik richt jouw levenshuis zo in dat het een tempel van God is. En Ik bied je vaste hoop.*

Wie gelooft ervaart dat!

Op een andere manier kun je het avondmaal niet vieren.

Op een andere manier valt er aan deze tafel echt niets te beleven.

Zonder geloof heb je hier niets te zoeken.

En zonder geloof zult u ook niets verstaan van wat Paulus hier zegt over de liefde van God die in onze harten is uitgestort.

Als u mij aanhoort zonder geloof zult u als een blinde zijn die iemand hoort spreken over de schitterendste kleuren, zonder dat u zich daar ook maar enige voorstelling van kunt maken.

Als u mij aanhoort zonder geloof zult u zijn als een dove, die in een concertzaal zit en ziet hoe de violisten met hun strijkstok hun instrument bewerken en hoe de handen van de pianist vliegensvlug over de toetsen gaan – maar van dat schitterende pianoconcert van Mendelssohn of Chopin hoort u geen enkele toon, geen enkel akkoord.

En de hoop maakt niet beschaamd, omdat de liefde van God in onze harten is uitgestort...

Ja, dit verstaat alleen wie gelooft.

Dit verstaat u alleen als de liefde van God in uw hart is uitgestort.

Dan weet u waar Paulus het over heeft.

En de hoop maakt niet beschaamd...

Ja, dan moeten we weer even terug naar de vorige verzen. Daar had Paulus het ook al over dingen, waar je zonder geloof geen weet van hebt.

---

²⁾ In de ochtenddienst stond in de meditatie bij de avondmaalstafels Joh. 13,1 centraal.

Zonder een diep vertrouwen in God, zonder een diep vertrouwen dat uw leven met alles wat zich daarin afspeelt bij Hem in goede handen is en zonder een diep vertrouwen dat deze rotwereld waarin we leven dankzij Hem een heerlijke toekomst tegemoet gaat is het grote nonsens wat Paulus hier zegt.

We hebben gehoord hoe Paulus de gelovigen oproept tot roemen in de hoop op Gods heerlijkheid. Ja, dat hij zelfs spreekt van roemen in verdrukkingen! Nood en zorg en tegenslag leidt volgens hem bij kinderen van God niet alleen tot zuchten en klagen, maar die druk zelf wordt voor hen ook een reden tot roemen.

Want juist in die moeitevolle omstandigheden merkt een gelovige wat hij aan God heeft. Hoe God hem daar doorheen leidt. De verdrukking draagt bij tot een leven uit de hoop. En hij gelooft dat God alle dingen – *alle* dingen – laat meewerken ten goede van hen die God liefhebben.

Ja maar wat is dat voor een geloof?

Wat is dat voor een hoop?

Komen we daar niet bedrogen mee uit?

Moeten we niet op een dag beschaamd erkennen dat het allemaal een mooie droom was en niet meer dan dat?

Houden mensen zichzelf niet koppig voor de gek als ze b.v. zelfs op hun sterfbed na een leven vol ellende nog zeggen: *Het komt goed met mij en met deze wereld!?* Hoe weten we zo zeker dat we niet gigantisch af zullen gaan?

Omdat de liefde van God in onze harten is uitgestort door de heilige Geest, zegt Paulus.

Wat heeft die liefde met onze hoop te doen?

Hoe kan die liefde die hoop stevig funderen?

Omdat de liefde van God het allerbeste geeft voor het allerslechtste.

Omdat het God zo bloedig ernst is met onze redding, dat die liefde van God ons gewoon niet in de steek kán laten.

Omdat de liefde van God voor onze verrotte wereld en ons corrupte leven zo groot is en Hij in zijn Zoon zoveel in die wereld en in ons leven geïnvesteerd heeft, dat God niet rusten zal voordat Hij zijn hele werk heeft afge maakt en heel de schepping in luister heeft herstel.

Omdat onze christelijke hoop niet gebaseerd is op berekeningen van planbureaus of op menselijke plannen, inclusief die van onszelf.

Nee, met deze hoop komen we niet bedrogen uit, omdat ze rotsvast rust op de liefde van God die in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest.

Maar wat betekent dat nu concreet?

Mag ik nog even weer herhalen wat ik al eerder zei?

Paulus spreekt hier tot gelovigen, niet tot buitenstaanders.

Alleen gelovigen wéten gewoon van die liefde van God in hun hart.

Voor gelovigen is die liefde van God niet iets waar ze om vragen of naar verlangen, maar ze bezitten haar. Ze ervaren die liefde.

Voor gelovigen is die liefde geen dogma, geen stukje kerkelijk onderwijs. Ze is niet iets wat buiten hen blijft en ergens boven de sterren zweeft.

Maar ze is heel dichtbij gekomen.

Ze heeft hun hart bereikt, aangeraakt, vervuld, verwarmd, doorgloeid.

Een kind kan weten: *Mijn moeder houdt van mij. Ze vindt me lief.* Maar er is een verschil tussen weten dat moeder je liefheeft en bij je moeder op schoot zitten en haar armen om je heen voelen terwijl ze je knuffelt.

Zo is er ook een verschil tussen weten dat God van u houdt – omdat je zo bent opgevoed; omdat je het zo op catechisatie hebt geleerd en in de kerk hebt gehoord en in de Bijbel hebt gelezen – er is een verschil tussen weten dat God u liefheeft en ervaren dat God van je houdt.

Paulus spreekt hier over een ervaring!

Een ervaring die zekerheid biedt.

Een ervaring van de liefde van God.

Om wat voor een ervaring gaat het dan?

Er zijn uitleggers die heel sterk denken in de richting van een overweldigende ervaring die je helemaal in vuur en vlam zet, waardoor je geestelijk helemaal uit je dak gaat. Het kan gepaard gaan met heftige emoties, tranen van vreugde of dat je niet meer op je benen kunt staan. Soms verlies je zelfs elk besef van tijd en ruimte.

Misschien hebt u wel eens gelezen of christenen horen spreken over de *second blessing*, de tweede zegen.

Daarmee wordt bedoeld dat christenen, nadat ze tot geloof gekomen zijn – en dat kan kort daarna zijn of pas na jaren – zo door de Geest van God worden aangegrepen dat ze een onmiddellijke ondervinding van zijn aanwezigheid in hun leven genieten.

Bij meerderen gaat dat ook gepaard met spreken in tongen. En pas als je zo'n ervaring hebt gehad ben je helemaal ontwijfelbaar zeker van de liefde van God en van je eeuwige toekomst met Hem.

Deze christenen zeggen: Je kunt ook zonder die ervaring een gelovig christen zijn. Maar echte zekerheid heb je

pas als de liefde van God zo overvloedig in je hart is uitgestort. Dan is er geen enkele twijfel meer mogelijk. Dan heb je een zekerheid die nog boven het geloof uitgaat. Je geloven is een wéten geworden! Je weet niet meer van horen zeggen van de liefde van God, maar uit eigen heerlijke ondervinding. Dan, zegt men, gebeurt met je wat Paulus zegt in 8,16: *De Geest getuigt met onze geest dat we kinderen van God zijn.* En in een andere brief noemt hij dit de verzegeling met de Geest. En het is wat Johannes in zijn brieven noemt de zalving met de Geest.

Vaak wordt dan gewezen op allerlei getuigenis van mensen uit vroeger tijd en van vandaag die zo'n ervaring gehad hebben. Beroemd geworden is het getuigenis van de ervaring van Pascal, een groot geleerde uit de 17^e eeuw. Na zijn dood vond men in een kledingstuk een stuk papier genaaid waarop hij die ervaring had proberen te verwoorden. Het was gedateerd op 23 november 1654. Er stond op:

Van ongeveer halftien 's avonds tot ongeveer halftwaalf VUUR God van Abraham, God van Isaäk, God van Jakob, niet van filosofen en geleerden. Zekerheid. Zekerheid. Gevoel. Vreugde. Vrede.

En Hudson Taylor, een zendeling uit de 19^e eeuw, die gewerkt heeft in China, wijdde al op jonge leeftijd zijn leven aan God toe. Hij zei daar later over:

Er kwam toen een diep gevoel van plechtige eerbied in mijn ziel, gevolgd door de zekerheid dat mijn offer was aangenomen. De tegenwoordigheid van God werd onuitsprekelijk werkelijk en heerlijk voor mij en ofschoon ik nog geen zestien jaar was, herinner ik mij, dat ik me op de grond uitstreckte en daar stil voor Gods aangezicht lag met onuitsprekelijke eerbied en onuitsprekelijke vreugde.

Het zijn vooral de christenen uit de evangelische beweging die ook onder hun medegelovigen uit de reformatische kerken een diep verlangen wakker roepen naar zo'n overweldigende concrete ervaring van de liefde van God. En zij prikkelen ons met vragen naar ons innerlijk geestelijk leven.

Kunnen wij iets vertellen over ons intieme geestelijke leven?

Roert er zich werkelijk iets in ons hart, wat duidt op de liefde van God die daar is uitgestort?

Strekken wij ons ook uit naar zulke ervaringen?

Bidden we daar ook om?

Want, zeggen zij, wie zo bidt om de Geest en om de uitstorting van die liefde van God, die mag het ook vroeg of laat verwachten. Want God geeft zijn Geest aan ieder die Hem daarom bidt. En als het inderdaad gaat om een uitstorting van die liefde, zoals Paulus hier zegt, dan kan het toch niet anders dan een ervaring zijn waar je van duizelt en die je helemaal overspoelt?

Nu denk ik dat deze gelovigen er terecht aandacht voor vragen, dat het geloof in God inderdaad ook een zaak van ervaring is. Het is legitiem om elkaar te vragen of het geloof in God je ook wat doet, of je ook tot in je hart geraakt bent door de liefde van God.

Geloof waar je koud bij kunt blijven, waar je niet anders van wordt, waar geen greintje enthousiasme in zit – dat kan onmogelijk geloof zijn.

Alleen worden we overvraagd als iedere gelovige zo'n topervaring behoort te hebben zoals Pascal of Hudson Taylor of anderen.

Bij de één zal het inderdaad heel heftig kunnen zijn, overdonderend, een diepe ontroering.

Bij de ander zal het er rustiger aan toe gaan, een streling van het gemoed, een lichtere aanraking van de ziel, een kalme beweging van de geest.

Maar als Paulus het toch over een uitstorting van Gods liefde heeft?

Kan dat er dan echt zo kalmpjes aan toe gaan?

Ontbreekt ons dan niets als het bij ons zo gelijkmatig is?

Maar Paulus spreekt over een uitstorting van Gods liefde in onze harten – meervoud. God stort zijn liefde uit in zijn gemeente, in heel die gemeenschap van gelovigen. Het is de in geloof verenigde gemeente die de volheid van Gods liefde ontvangt.

En bij sommigen komt dat sterker aan dan bij anderen. Bij de één maakt dat meer emoties los dan bij de ander. Als we elkaar daar maar niet de maat in nemen. Want dan kunnen we elkaar gemakkelijk overvragen.

Blijft toch de vraag: *Hebt u hoe dan ook die ervaring van Gods liefde? Bent u hoe dan ook geraakt door wat Hij voor u deed? Heeft de ervaring van zijn genade hoe dan ook uw hart vervuld?*

Want u kunt geen christen zijn zonder dat de Geest in u is komen wonen en uw hart in beslag heeft genomen.

De boodschap van de Bijbel is een liefdesverklaring. Die kun je toch niet aanvaarden zonder dat het je wat doet? Als je het evangelie echt als een liefdesverklaring hebt leren verstaan, dan heeft het u toch gepakt?

En die liefdesverklaring kan alleen door u worden beantwoord met warme gevoelens.

God vraagt in het evangelie: *Mijn kind, geef Mij je hart!*

En alleen als u Hem uw hart aanbiedt als plaats voor zijn Geest om daar te wonen, komt u met uw hoop op God en de toekomst die Hij beloofde niet bedrogen uit.

Alleen dan biedt uw geloof u zekerheid.
 Want als Gods Geest in ons is, weten we dat God om ons geeft.
 Dan weten we dat Hij ook zal afmaken waar Hij aan begonnen is.
 Maar hoe weet u nou dat de Geest aan u gegeven is?
 Ja, hoe weet u zelfs dat de Geest wel bij u kómen wil?
 Waarom zou de Heilige Geest zich in uw leven thuis voelen?
 Wat voor onderdak kunt u hem bieden?
 Wat heeft Hij bij ons te zoeken?
 Waarom zou Hij mij maar niet voorbijgaan en ergens anders gaan wonen?
 Paulus zegt: *Hij is ons zo zeker gegeven als Christus, toen wij nog zwak waren, te zijner tijd voor goddelozen is gestorven.* De liefde van God kwam in actie zonder daartoe door enige menselijke deugd of positieve eigenschap of aangename karaktertrek bewogen of verplicht te zijn. God had alle reden om ons over te laten aan onze eigen ellendigheid. Hij zag in ons allemaal mensen van wie Hij niets te verwachten had. Niemand uitgezonderd. Nee, allen waren zwak, allen zondaar, allen goddeloos, allen vijanden van God. Maar voor die állen gaf Christus zijn leven. En daarom mogen ook allen erop rekenen dat de Geest in hen wonen wil.
 En hoe weet u nu dát de Geest u gegeven is?
 Omdat niemand zeggen kan: *Jezus is mijn Heer!* dan door de Geest (1Cor. 12,1).
 Natuurlijk slaat dat niet om het zonder meer uitspreken van die woorden. Maar het gaat om de welgemeende belijdenis dat Jezus de Heer van uw leven is. Dat Hij het over u te zeggen heeft en dat Hij recht op u heeft. Op alles! Op uw geld, uw tijd, uw energie, uw relaties, uw hart!
 Wie dat zegt en ook meent kan dat alleen maar zeggen door de Geest.
 En niemand kan zeggen: *Jezus is mijn Heer!* zonder daarmee te erkennen hoe Jezus dat recht op uw leven gekregen heeft, nl. door zijn leven voor u te geven aan het kruis.
 De belijdenis: *Jezus is Heer!* is een beaming van heel het onderwijs over zijn leven en sterven, zijn begravenis en opstanding, zijn hemelvaart en zijn zitten aan Gods rechterhand en zijn komst aan het einde van de tijd.
 Wie dat onderwijs beaamt, heeft de Geest ontvangen.
 Als je gelooft dat je een hopeloze en veroordeelde mislukkeling was, niet in staat en geschikt, hoe goed je ook je best doet, om God in de ogen te kunnen kijken – maar dankzij Christus wel, dan woont de Geest in je hart.
 En als de Geest in u is zult u Gods geboden niet irritant en lastig vinden.
 Dat zijn ze wel voor een niet-gelovige. Die zegt: God, de kerk vraagt dingen van me die ik helemaal niet leuk vind. En waar ik plezier aan beleef en waar ik zin in heb, dat mag ik allemaal niet.
 Maar de gelovige kinderen van God genieten van Gods regels. Die hebben hun hartelijke instemming. Want de Geest heeft in hun hart een verlangen ontstoken naar gerechtigheid. Zij hunkeren er naar Christus beter te leren kennen. Om Hem steeds meer lief te hebben.
 En dan maakt het niet uit hoe zwak uw liefde nog is, hoe zwak uw verlangen. Pascal, over wie ik het al eerder had, heeft ook ooit eens geschreven: *U zou Christus niet gezocht hebben als u Hem al niet gevonden had.*
 Christus zoeken doen alleen zij die Hem al gevonden hebben.
 Een mens die naar Christus verlangt heeft Christus al.
 Het simpele feit dat u Hem wil bewijst dat zijn Geest in u is.
 De onbekeerde, ongelovige mens wil Hem helemaal niet.
 Dus als u dat verlangen in uw hart ontdekt, prijs u gelukkig!
 De Geest is u gegeven.
 En dus komt u met uw hoop niet bedrogen uit.
 Een rijke toekomst is voor u weggelegd dankzij het leven en sterven van uw Heiland.
 En de Geest is u gegeven om u voor die toekomst te bewaren.
 Halleluja! AMEN.

Zingen: Ps. 124,3.4
 115,6
 Gz. 319,4.5
 316,2.5
 Ps. 118,1
 Gz. 477
 249,2
 GEL.

Lezen: Psalm 118,1-4; 19-29
 1 Corinthiërs 12,1-3
 Tekst: Romeinen 5,5.6

PREEK7 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Het is in ons land sinds jaar en dag de gewoonte dat in de tijd voor Pasen, de zgn. lijdenstijd, door heel het land passiemuziek wordt uitgevoerd. En met name de Mattheuspassion van Bach scoort daarbij heel hoog.

In de Mattheuspassion is de tekst van Matth. 26 en 27 voor een groot deel op muziek gezet en zo wordt de geschiedenis van het lijden en sterven van Jezus Christus door koor en solisten vrijwel letterlijk gezongen, afgewisseld met aria's en koralen. En voor wie van deze muziek houden is het elk jaar opnieuw een ontroerende ervaring.

Eigenlijk is het heel bijzonder dat die traditie om elk jaar weer in de lijdenstijd op vele plaatsen een uitvoering van deze passiemuziek te geven voor een groot deel in stand wordt gehouden door mensen die de kerk en het christelijk geloof vaarwel hebben gezegd. Of er zelfs nooit iets mee hadden. Voor talloze bezoekers van deze uitvoeringen is Christus bepaald niet de Heer van hun leven.

En als je tegen hen zeggen zou: *Maar weet je wel over wie dat verhaal van Mattheus gaat? Dat het gaat over de Zoon van God die in jouw plaats aan het kruis gestorven is om jouw schuld aan God van je over te nemen en weg te nemen?*

Dan zouden de meesten antwoorden: *Kom nou toch! Dat is toch je reinste onzin. Schuld – aan God? Waar heb je het over?*

Ze zouden zeggen: En even aangenomen dat ik inderdaad bij God in de schuld sta, dan is dat toch iets tussen God en mij? Daar kan een ander toch niet voor opdraaien? Zo werkt dat toch niet?

En ze zouden misschien zeggen: Wat is dat trouwens voor een god bij wie mijn schuld alleen afgelost zou kunnen worden door die afgrijpselijke dood aan het kruis? Wat is dat voor een barbaarse god die bloed wil zien voor het weer goed is?

Dat zou u allemaal te horen kunnen krijgen van de gemiddelde concertganger die van het christelijk geloof vervreemd is geraakt of er nooit iets mee had.

Maar stel dat u zo in gesprek bent gekomen met een niet-christelijke bezoeker van de Mattheuspassion, dan kan het gebeuren dat daar iemand bij komt staan die zich wel christen noemt.

En dan zou het u kunnen overkomen dat deze de niet-christen bijvalt en tegen u zegt: *Maar weet u niet dat uw verhaal over de kruisdood van Jezus als betaling voor onze schuld allang achterhaald is? Daar kunt u in onze tijd echt niet meer mee aankomen. Weet u niet dat volgens theologen van naam deze boodschap compleet verouderd is? U maakt de boodschap van de kerk onverstaaanbaar en ongeloofwaardig als u daar nu nog mee aan komt dragen!*

Ja, als u een beetje op de hoogte bent van wat zich in kerkelijk Nederland afspeelt dan weet u dat die gespreks-genoot gelijk heeft. Dwz. er zijn inderdaad theologen die zeggen dat het onzin is om te zeggen dat Jezus in onze plaats aan het kruis gestorven is voor onze zonden.

In de kranten die ik lees – het ND en Trouw – wordt de laatste weken weer veel geschreven over de opvattingen van prof. dr. Den Heijer, hoogleraar in de uitleg van het NT aan de TU van de Gereformeerde Kerken in Kampen.

Prof. Den Heijer heeft in 1997 een boekje geschreven over de verzoening dat veel tongen heeft losgemaakt. In dat boekje neemt deze theoloog openlijk afstand van wat eeuwenlang door de christelijke kerk als het hart van het evangelie is beleden, nl. dat de dood van Jezus Christus nodig was om ons met God te verzoenen. Den Heijer schrijft daarover – en ik citeer uit zijn boek:

“Maar hoe moet ik mij dat voorstellen? Hoe kan de dood van iemand in een ver verleden voor mij, die vele eeuwen later leeft, heil en redding betekenen? Die gedachte inspireert velen vandaag de dag in het geheel niet meer, maar roept eerder weerstanden op. Ben ik dan niet verantwoordelijk voor de gevolgen van mijn eigen woorden en daden?”³⁾

En daarmee rekent hij af met dit eeuwenoude onderwijs van de kerk. En in zijn kerken krijgt hij daar ook de ruimte voor.

Op maandag 3 april jl. stelde de synode van de Geref. Kerken vast dat hij met deze opvatting gebleven was binnen de grenzen van de gereformeerde belijdenis. Hij heeft volgens de synode geen dingen gezegd en onderwezen die binnen de Geref. Kerken niet gezegd of geprekt mogen worden.

---

³⁾ C.J. den Heijer, Verzoening, bijbelse notities bij een omstreden thema, Kampen, 1997, blz. 136.

De synode heeft weliswaar gezegd dat hij is afgeweken van een eeuwenoude traditie die de synode zelf voor haar rekening wil blijven nemen. Maar hoe afwijkend ook, Den Heijer heeft wel de ruimte behouden om te zeggen en te leren wat hij denkt.

Verontwaardigd is hier van diverse kanten tegen geprotesteerd. Hoe kan een gereformeerde theoloog zulke dingen beweren? Dit is toch een schoffering van het evangelie? Dit raakt toch het hart van de christelijke verkondiging?

Ja, daar ben ik het van harte mee eens. Het gaat hier om zeer wezenlijke dingen. En ik kan mij de verontwaardiging dat dit zomaar gezegd kan worden en aan a.s. predikanten onderwezen kan worden heel goed indenken. En als mensen hier emotioneel van kunnen worden dan geeft dat aan dat het gaat om zaken die hen heilig en dierbaar zijn.

Maar hoe raar het ook klinken mag, we kunnen ook te gauw klaar staan met ons protest dat dit niet door de beugel kan en dat zo iemand binnen de kerk z'n mond moet houden. We kunnen ook te vlot klaar staan met schimpwoorden als *ketter* en *dwaalleraar*.

Laat ik vooropstellen: ik wijs de denkbeelden van Den Heijer en zijn geestverwanten radicaal en harts-tochtelijk af. Daarin wordt naar mijn vaste overtuiging het evangelie inderdaad van zijn kracht beroofd.

Maar we moeten ons wel bewust zijn wát we afwijzen.

En we moeten ons afvragen, als we ons zo fel tegen die opvattingen keren, of we dan ook niet in ons eigen vlees snijden.

We moeten serieus bij ons zelf te rade gaan of mensen als Den Heijer toch niet ook in ons eigen hart een bepaalde snaar roeren.

Want weet u, gemeente, het zijn over het algemeen niet de slechtste mensen die moeite hebben met het evangelie van de verzoening, zoals dat in onze tekst door Paulus onder woorden is gebracht. Het zijn niet de meest oppervlakkige mensen die grote moeite hebben met het evangelie van de verzoening met God langs de weg van het kruis van Jezus Christus.

Want dat iemand anders wordt aangesproken op mijn schuld, dat iemand anders de gevolgen draagt voor daden waarvoor ik verantwoordelijk ben – dat kun je toch niet zomaar gewoon vinden?

Zo voeden wij onze kinderen niet op.

Wij leren hen verantwoordelijkheid te nemen voor wat ze doen.

We vertellen hen dat het laf is als ze anderen laten opdraaien voor wat zij hebben misdaan.

We hebben een gruwelijke hekel aan de collega die altijd de schuld op een ander schuift. En we denken of zeggen: *Man, wees een vent! En sta voor je daden!*

Een verantwoordelijk mens staat voor zijn daden.

En hij kan er niet mee leven dat zijn schuld op de schouders van een ander wordt gelegd.

Dat slaat alle besef van moraal in het gezicht.

Kijk, er zijn talloos veel dingen die de ene mens voor de andere kan doen.

Een advocaat kan een beklagde vertegenwoordigen om voor hem te pleiten.

Iemand kan een vervelend karweitje van een ander overnemen, b.v. een moeilijk gesprek voeren of een vervelend telefoontje plegen.

De ene mens kan voor de ander een financiële schuld afbetalen, omdat de ander geen geld heeft. Dat kan allemaal!

Maar één ding kunt u niet van mij overnemen en ik niet van u: morele schuld.

Bedrog, overspel, meened, diep kwetsend gedrag – dat is niet als een geldbedrag dat je van de ene rekening kunt overschrijven op de andere.

Als ik op zulke punten bij een ander in het krijt sta, kunt u niet zeggen: *Dat zal ik wel met die ander goed maken. Ik zal me wel bij die ander verontschuldigen voor die vreselijke dingen die jij tegen hem hebt gezegd.*

Dat kan gewoonweg niet.

En toch gaat het over zulke dingen in het evangelie van de verzoening.

En daarom is het volkomen begrijpelijk dat telkens weer mensen daartegen in opstand komen.

Hoe kan iemand mijn morele schuld van mij overnemen?

En daar komt nog iets bij.

Over welke schuld gaat het eigenlijk?

Wat heb ik dan zo verkeerd gedaan dat ik zo onnoemelijk zwaar bij God in de schuld sta?

Wat is de aanklacht die mij komt te staan op eeuwige verbanning uit het Rijk van God?

Wat heb ik misdreven dat God mij niet verdragen kan?

Jezus Christus, zegt Paulus, stierf voor *goddelozen* (vs. 6), voor *zondaren* (vs. 7), voor *vijanden* van God (vs. 10).

Goddelozen – dat zijn mensen die met God totaal geen rekening houden. Die Hem niet erkennen en vereren.

Zondaren – dat zijn mensen die Gods wet verkrachten, hun eigen leven leven en zelf bepalen wat goed en kwaad is.

Vijanden – dat zijn mensen die zich tegen God verzetten en Hem niet moeten. Voor zulke mensen gaf Jezus zijn leven.

Maar over wie heeft Paulus het dan? Zijn wij dat?

Ja, Paulus zegt dat Christus toen wij nog zondaren waren voor ons gestorven is. En het is duidelijk dat de zondaren ook de goddelozen en ook de vijanden zijn die hij in datzelfde verband noemt.

Wij – zegt Paulus.

Dat zegt de man die Gods wet zo liefhad dat hij er zijn levenswerk van had gemaakt om daaraan te voldoen. Hij rekent zichzelf onder de goddelozen, de zondaren en de vijanden van God. En hij weet zich voor eeuwig van God afgesneden als hij niet geloofde dat Christus zijn schuld aan het kruis had uitgeboet.

En wat hij zijn lezers van toen en vandaag wil duidelijk maken is, dat geen mens ter wereld niét onder die categorieën valt – u en jij en ik niet uitgezonderd. En dat er dus geen ene mens is die buiten Christus om voor God acceptabel is.

Als u echt verstaat wat Paulus hier zegt voelt u zich volkomen onderuit gehaald.

Alles in uw leven en in uw gedrag waaraan u in eigen ogen een zekere waardigheid aan ontleent wordt u uit handen geslagen.

En u houdt niets over waarmee u indruk kunt maken op anderen, laat staan op God.

En irriteert u dat helemaal niet?

Kunt u het echt niet begrijpen als mensen zeggen: *Nou, zo zwart kan ik mijzelf niet zien, hoor! Zo laag kan ik mijzelf niet aanslaan.*

Kunt u dat werkelijk niet begrijpen?

En als u wel inzicht heeft in uw schuldig tekort tegenover God, kunt u dan toch ook niet de moeite aanvoelen van Den Heijer e.a. die zeggen dat het toch onze menselijke waardigheid tekort doet als een ander daarvoor op moet draaien?

Als u deze ergernis totaal niet kent of herkent is het de vraag of u de boodschap van de verzoening wel echt heeft verstaan.

Als u totaal niet kunt begrijpen dat mensen er zulke standpunten op nahouden hebt u zich nog te weinig verdiept in wat Paulus hier zegt – ook over u.

Nee, het zijn niet de slechtste mensen die oprecht grote moeite hebben met het evangelie van de verzoening door het kruis. Zij vertegenwoordigen vaak de mensheid op haar best.

Het zijn meestal de edele karakters en de mensen met een grote levenswijsheid die zich aan deze boodschap stoten.

Maar juist in de edelste en de meest wijze van de mensen wordt dan ook het tekort van de mensheid duidelijk.

Want zij weten dan ook geen raad meer met de menselijke schuld.

Die immens grote schuld die mensen bij elkaar hebben.

Die immens grote schuld die volkeren en rassen tegenover elkaar hebben.

Die immens grote schuld die ook christenen en kerken tegenover elkaar hebben.

Niet meer ongedaan kunnen maken wat gedaan is.

Niet meer goed kunnen maken wat misdreven is.

Rechtbanken en tribunalen werken met metershoge dossiers waarin de wandaden van de mensheid zijn opgestapeld. Maar dat is nog maar een schijntje van wat we met elkaar aan schuld hebben tegenover elkaar.

En zelfs waar mensen oprecht tot inkeer komen – en hoe zelden komt dat voor – zelfs daar kan het kwaad niet meer worden teruggedraaid.

Juist ook de discussie rond vergeving en schuldbelijdenis die dezer dagen zo actueel is, maakt duidelijk hoe onmachtig we zijn.

De Paus kan welgemeend een schuldbelijdenis uitspreken over duizend jaar kerkelijke fouten.

Premier Kok kan zijn spijt betuigen over het onbegrip voor de Joden na de oorlog.

De Japanse regering kan excuses aanbieden voor leed aan Nederlanders aangedaan.

Maar wat wordt daarmee goed gemaakt?

Staat dat ook maar enigszins in verhouding tot de maat van de schuld, het onrecht dat mensen elkaar hebben aangedaan?

Wat doen wij mensen met de onmetelijke oceaan van onrecht en schuld die in de loop van duizenden jaren is ontstaan en die met de dag groter wordt?

Wat kunnen wij doen?

Welke menselijke wijsheid geeft daar het antwoord op?

Waar die wijsheid hopeloos tekort schiet komt het evangelie met het antwoord van de verzoening – het Goddelijk heel maken van de verbrokenheid, de Goddelijke overwinning van de geschondenheid.

Het is een antwoord waaraan de vromen zich ergeren en wat de wijzen dwaasheid vinden.

Maar het is het meest afdoende antwoord op het grootste probleem van de mens.

Het is het meest doeltreffende dat er te zeggen valt op de werkelijke situatie waarin ieder mens, van alle tijden en alle plaatsen, zich van nature bevindt.

In het evangelie van de verzoening vallen we onder het zwaarst denkbare oordeel – èn wordt dat oordeel op hetzelfde moment van ons afgewenteld. Omdat Christus in machtige liefde voor ons dat oordeel naar zich toe getrokken heeft.

Maar als we verstaan onder welk oordeel we vallen, dan pas kunnen we het offer van Christus ook enigszins naar waarde schatten. Dan pas krijgen we oog voor de machtige liefde van God die hier uit spreekt.

O nee, van een kille, barbaarse God die eerst bloed wil zien, voordat Hij tevreden is, is hier totaal geen

sprake. De verzoening door Christus betekent niet dat Hij een razende en tierende God moet omturnen tot een liefdevolle God.

Paulus zegt heel nadrukkelijk: *God bewijst zijn liefde jegens ons, doordat Christus toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is.* Góð bewijst zijn liefde in de kruisdood van Christus.

In wat Christus deed zien we Gods liefde geëtaleerd.

Ja, een werkelijk ongeëvenaarde liefde.

Met niets in de mensenwereld te vergelijken.

Ja, we kennen allemaal wel de verhalen van mensen die hun leven voor een ander over hadden. Moeders die zich opofferden voor hun kinderen. Soldaten die in oorlogstijd hun leven gaven voor hun vaderland.

Ik las over een groepje militairen dat met elkaar in een kuil lag. Door de vijand werd een handgranaat in die kuil gegooid. De granaat was echter nog niet ontploft op het moment dat ze tussen de soldaten in die kuil terecht kwam. Maar het projectiel kon elk moment exploderen en dood en verderf zaaien.

Toen pakte één van de soldaten die handgranaat en drukte hem stijf tegen zich aan. Toen het ding ontplofte vond alleen hij de dood en de anderen bleven ongedeerd. Daar word je stil van! Zulke dingen doen mensen. Maar altijd waar zoiets gebeurt is er sprake van een positieve relatie van degene die zich opoffert tot de ander of anderen voor wie hij dat doet.

Een moeder kan zich opofferen voor haar kind waar ze van houdt.

Een soldaat offert zich op voor zijn kameraden.

Iemand geeft zijn leven voor zijn weldoener.

Dat komt voor. Maar wel zo zeldzaam dat zoiets in geuren en kleuren wordt verteld of beschreven. En het roept diepe bewondering op.

Maar je opofferen voor je vijanden?

Voor hen die je de grond intrappen?

Je zelfs vol haat en nijd het leven afnemen?

Juist bij jou diep in de schuld staan?

Wie ter wereld piekert er ook maar over om dat te doen?

Wie kán dat?

Dat is wat Christus gedaan heeft.

Zelfs voor een goed mens, zegt Paulus, voor iemand die je heel erg sympathiek is geef je nog niet gemakkelijk je leven.

Maar Christus gaf zijn leven voor mensen, die bij uitstek ónsympathiek, weerzinwekkend en hatelijk waren.

Voor mensen die in niets aantrekkelijk waren.

Voor ons!

Voor mij!

Zoals ook Johannes zegt: *Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon gezonden heeft als een verzoening van onze zonden (1Joh. 4,10).*

En het is die liefde die ons de grootste zekerheid biedt.

Want daar is het Paulus in alles wat hij hier schrijft om begonnen: ons ontwijfelbare zekerheid bieden over onze vrede met God, die ons onze schuld niet aanrekent.

En we hebben geen groter zekerheid dan wanneer we ons realiseren dat God al van ons hield toen wij nog zwakken en zondaren, goddelozen en vijanden waren.

Want stel nou eens dat Christus voor mij is gestorven omdat ik zo'n goede gelovige was en zo'n goed mens en omdat ik zoveel voor Hem en anderen betekende en me zo goed aan zijn wet houdt?

Maar als ik dat niet volhoud en ik val diep weg in kleingeloof of ongehoorzaamheid en ik doe God diep verdriet – waar hangt dan mijn zekerheid van af?

Als de vrede met God ook maar tot op enige hoogte rust op iets van ons zelf staat onze zekerheid constant op losse schroeven. We zouden op elk moment kunnen falen en vallen en alles verliezen.
Maar dit is de zekerheid die Gods liefde ons biedt, dat Christus toen wij nog goddelozen en vijanden waren voor ons gestorven is.

Als Gods toorn in deze wereld of in de eeuwigheid de plaats zoekt waar ik, zondaar, sta – met al mijn schuld, met al mijn vele, diepe zonden – dan vindt ze niet mij.

Ik sta niet meer op die plaats.

Ik heb die verlaten.

Er staat een ander in mijn plaats.

Een ander die zich geheel en al in mijn plaats stelt.

Gered sta ik naast die ander, naast Hem, mijn Verlosser, die zich geheel in mijn plaats stelde.

Duizend, duizend maal, o Heer, zij U daarvoor dank en eer! AMEN.

Zingen: Ps. 29,1.5

29,6

116,2.4.7

Gz. 177

399,4.5.6

434,5 (laatste regel)

Lezen: Jesaja 52,13-53,12

1 Johannes 4,7-12

Tekst: Romeinen 5,7.8

PREEK8 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Pasen klinkt als Pascha.

Pasen en Pascha hebben dan ook alles met elkaar te maken.

De Bijbel heeft twee delen – het Oude Testament en het Nieuwe Testament. En elk deel cirkelt om een daad van bevrijding.

In het Oude Testament is dat het verhaal van de exodus, de uittocht het slavenhuis, de bevrijding van tirannieke machten.

In het Nieuwe Testament is dat het verhaal van de opstanding.

Het verhaal van een bevrijding die nog verder gaat, nog dieper.

De bevrijding van de machten van de hel, het kwade en de dood.

Bij de viering van het Pascha vraagt het jongste kind van het Joodse gezin: *Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?*

En het antwoord wordt gegeven in de lezingen van de oude geschiedenis en in de liederen die bezingen wat er toen gebeurde.

In dat antwoord wordt de eer gegeven aan wie de eer toekomt.

Aan Hem die in deze nacht de duisternis verdreef van de aarde.

Want Hij leidde in deze nacht zijn volk uit uit Egypte.

En dat verhaal is doorgedaan.

Het is steeds wonderlijker geworden en steeds rijker.

Het is uiteindelijk het verhaal geworden van Hem die opstond uit de dood en die de kilte van het graf verliet.

Het is het verhaal geworden van de lieve Zoon van God, dat mensenkind, rechtvaardig als geen ander en gehoorzaam tot in de dood, die door de Vader tot leven is gewekt.

Het is het verhaal geworden van de Levensvorst, die zijn vrienden en leerlingen voorging naar Galilea.

Het is het verhaal geworden van een geweldige beweging die daar en toen op gang kwam en die nooit meer tot stilstand komt, maar voortgestuwd wordt tot het einde van de geschiedenis.

Dáárom, kindlief, is de Paasnacht zo anders dan alle andere nachten.

Maar zijn er onder ons nog kinderen die deze vraag stellen?

Leren wij onze kinderen die vraag nog stellen, om er dan geestdriftig ons antwoord op te geven?

Of zijn we misschien bang dat ons antwoord bij onze kinderen een nieuwe vraag oproept?

Een vraag die echoot in ons eigen hart.

De vraag: *Als de Paasnacht dan zo anders is dan alle andere nachten, waarom is het dan morgen niet allemaal echt anders?*

Alles en iedereen?

Volstrekt en voor altijd?

Ja, waarom is het na de Pasen niet allemaal echt anders geworden?

Andere woorden dan al dat gezemel zonder inhoud en kracht.

Andere daden dan die aarzelende, halve en soms laffe daden die geen zoden aan de dijk zetten.

Andere oplossingen voor conflicten dan altijd maar weer de keuze voor geweld of het domweg afbreken van het gesprek.

Een ander Ierland, een andere Balkan, een ander Ethiopië.

Een ander gezicht van de aarde dan dit geschonden en verminkte.

Een andere kerk.

Een ander mens.

Een ander ik!

Waarom niet?

Leven die vragen bij u helemaal niet?

Kost het u geen enkele moeite om Pasen, het feest van het vernieuwde leven, te vieren in een geschonden wereld die nog zo gestempeld is door het oude leven?

Wordt u nooit besprongen door de twijfel of Pasen niet is verzand?

Is het met Pasen niet gegaan als met het Pascha?

Eerst: *Looft de Heer, want Hij is hoog verheven. Het paard en zijn ruiter stortte Hij in zee.*

Dan: *Waren we maar in Egypte gebleven. Daar hadden we tenminste te eten en te drinken.*

De ene keer: *Juda werd Gods heilig volk, Israël zijn eigen koninkrijk.*

Dan weer: *Waar zijn toch al de wonderen waar onze vaders van vertelden?*

De uittocht uit Egypte is doodgelopen in de ballingschap in Babel. En daarna is het nooit meer echt wat geworden met het volk van God.

En moeten we niet zeggen dat het met Pasen net zo is gegaan? Zijn de machten van deze wereld niet te hard en te taai gebleken om ze te verbreken?

Weet u – als Pasen voor ons inderdaad zo'n moeilijk verhaal geworden is – wat daarvan dan de oorzaak zou kunnen zijn?

Zou dat ook kunnen zijn omdat we Goede Vrijdag nog niet voldoende begrepen hebben?

Zou dat ook kunnen zijn omdat we de consequenties van Goede Vrijdag nog niet genoeg in de gaten hebben?

Zou dat ook kunnen zijn omdat het nog niet echt tot ons is doorgedrongen hoe nauw Goede Vrijdag en Pasen op elkaar betrokken zijn?

Mag ik u eens vragen: Welk verhaal kunt u moeilijker begrijpen – dat van Goede Vrijdag of dat van Pasen?

Het verhaal van het kruis of het verhaal van het lege graf?

Het verhaal van Jezus die stierf of het verhaal van Jezus die opstond uit de dood en weer tot leven kwam?

Welk verhaal is het minst geloofwaardig?

Ik ben in de afgelopen week eigenlijk opnieuw tot de ontdekking gekomen dat de geschiedenis van

Goede Vrijdag het minst geloofwaardig is. Dat die gebeurtenis het moeilijkst met ons verstand te vatten is.

Maar als je dat verhaal eenmaal hebt leren aanvaarden, dan is het verhaal van de opstanding echt niet meer zo absurd.

Want dat Jezus Christus, de Zoon van God, aan het kruis gestorven is, is vele malen ongelooflijker dan dat Hij op de derde dag na zijn dood weer opstond. Christus' opstanding is – in alle eerbied gezegd – niet meer dan het logische gevolg van zijn kruisdood.

Daar moest het gewoon van komen.

Dat kon niet uitblijven.

En een logisch gevolg van de opstanding is dat het goed komt met deze wereld en dit leven.

Dat de ban gebroken is en dat het wel degelijk anders wordt.

Een ander Ierland, een andere Balkan, een ander Ethiopië.

Een andere kerk.

Andere mensen.

Een ander ik!

Dat gebeurt onfeilbaar zeker.

Als je eenmaal de rijkdom van Goede Vrijdag hebt ontdekt en hebt leren geloven dan kan niemand je daar meer van afpraten.

Als je de boodschap van het kruis hebt leren verstaan waaraan niemand minder dan de Zoon van God is dood-gebloed, dán weet je dat deze wereld een onvoorstelbaar heerlijke toekomst tegemoet gaat.

Dán weet je dat die toekomst door niets meer geblokkeerd wordt.

Want wat is er op Goede Vrijdag gebeurd?

Toen heeft Christus gemeenschap gesticht tussen God en de wereld.

Toen heeft Christus een relatie gelegd tussen de heilige God en een vijandige wereld.

Toen heeft Christus iets gedaan dat onmogelijk is.

Want God en de wereld, die kunnen niet samengaan.

Die verdragen elkaar niet.

Dat vloekt met elkaar.

Dat wringt en wrikt en scheurt en breekt.

God en wereld hebben elkaar de oorlog verklaard.

Want God is de Heilige.

En Gods heiligheid betekent dat Hij elke vorm van kwaad verafschuwt.

Ja, Hij walgt ervan.

Zoals wij er van walgen als we bedenken dat de ene mens plezier beleeft aan het martelen van een ander mens.

Zoals wij er van over onze nek gaan als we horen dat er mannen zijn die een meisje van drie of vier jaar seksueel misbruiken.

Daar word je toch niet goed van!

Nou, bij ons moet het soms al heel ver gaan om zo'n gevoel van diepe walging op te roepen. We zijn soms zo afgestompt en we kunnen zoveel eelt op onze ziel hebben dat sommige beelden of verhalen ons niet veel meer doen.

Maar Gods heiligheid betekent dat Hij zo teer gevoelig is dat Hij niets verdragen kan. Elk hard woord, elke kille blik, elke liefdeloze gedachte, elke zelfzuchtige daad treft Hem als een mokerslag.

We kunnen ons dan ook niet bij benadering indenken wat het voor God betekent onze wereld dag in,

dag uit te verdragen. Dat alles verdient niet anders dan de heilige toorn van God.

Alles wat de mensen met elkaar aan boosheid opstapelen daar kan God eenvoudig niet aan voorbij zien. De heilige God, die zijn heilige eisen stelt aan het menselijk leven en samenleven – Hij kan de menselijke ongerechtigheden niet behandelen alsof het niets voorstelt.

Hij toornt erover met heilige toorn.

Hij walgt van de zonden.

Hoe is het mogelijk dat God met de wereld, met ons is verder gegaan?

Omdat Christus aan het kruis als een bliksemafleider die toorn van God om onze zonden heeft ondergaan.

En door zijn Zoon zo over te geven in de dood als straf over al ons kwaad nam de Rechter van hemel en aarde in heilige liefde de rol van de schuldige misdadiger op zich.

Zo is God tot het uiterste gegaan om de vijandige wereld terug te winnen. Groter wonder is in deze wereld niet vertoond dan dat Christus aan het kruis de toorn van God over al ons kwaad onderging en zo de liefde van God voor de wereld toonde. Verder dan op Goede Vrijdag kon God niet gaan om ons te laten weten hoeveel Hij om ons gaf.

En Pasen is van die liefde het logische gevolg.

Want hoe had God zo'n enorme investering kunnen doen zonder de oogst daarvan binnen te halen?

Zou Christus op Goede Vrijdag tegen zo'n hoge prijs zo'n enorme rijkdom voor ons hebben verworven zonder ons bezitters van die rijkdom te maken?

En dat is Pasen.

Pasen is dat Christus ons nu laat delen in wat Hij op Goede Vrijdag voor ons tot stand bracht.

In Rom. 4,25 zegt Paulus dat Christus is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging.

En in 5,10 pakt Paulus dat weer op als hij zegt dat wij behouden worden doordat Hij leeft.

Pasen is dat Christus in het verborgene aan het werk is gegaan om onze gevangenis open te breken. Want we zitten allemaal in wat de Bijbel de gevangenschap van de zonde noemt. Alleen heeft dat voor ieder weer een andere kleur.

De één lijdt onder een heel diep schuldbesef.

Een ander lijdt onder vreselijke angsten.

Weer een ander lijdt aan leegte en wanhoop.

En als je de krant leest en denkt wat er week in, week uit gebeurt, dan is ons bestaan van die leegte en wanhoop doortrokken.

Maar de apostelen en de evangelisten zeggen: Het is Pasen geworden.

Jezus is opgestaan en Hij breekt onze gevangenschappen open.

De rechtvaardiging die Hij op Goede Vrijdag aan het kruis verkregen heeft, die komt Hij nu uitdelen.

En die rechtvaardiging betekent: vrijspraak en alles wat daarvan het gevolg is.

Herstelde relaties zou je dat kunnen noemen.

Of'er mogen zijn.

We mogen er weer zijn, onder een open hemel, met God als onze Vader. God wil ons kennen.

Ja, het móest na Goede Vrijdag gewoon wel Pasen worden om ons in die rijkdom te laten delen.

Want Goede Vrijdag zonder Pasen – dat zijn goudstaven opgeborgen in een kluis achter centimeters dikke deuren en een niet te kraken cijferslot waar niemand bij kan.

Goede Vrijdag zonder Pasen – dat is een rijke oliebron zonder pijpleiding om ervan te kunnen profiteren.

Goede Vrijdag zonder Pasen – dat is dood kapitaal dat niemand ooit echt ontvangt.

Alles is volbracht, maar we krijgen er geen deel aan.

Maar Goede Vrijdag mét Pasen – dat is dat Hij die voor ons de poort naar het Vaderhuis opengooide ons nu ook door die poort mee naar binnen neemt. En rusteloos aan het werk is om door Zijn Geest en Woord ons deel te geven aan dat heil.

En als we dit beseffen, broeders en zusters, dan kijken we toch met andere ogen in deze wereld rond.

Want zo voor het oog lijkt er wel niets veranderd.

Het lijkt alsof de oude wereld nog steeds oppermachtig is en de oude wetten en regels ons nog steeds in een ijzeren greep houden.

En zeker als we bedenken dat de opstanding van Christus alweer tweeduizend jaar geleden plaats vond kan de gedachte ons overvallen: *Het wordt echt niks meer met die nieuwe wereld en dat nieuwe leven. Het is een fabeltje gebleken! Een utopie!*

Maar als we ons dan weer voor ogen stellen wat God op het spel heeft gezet door zijn eigen Zoon voor ons over te geven in de dood, dan mogen we weer weten: *Nee, die hoge prijs heeft God echt niet betaald om de boel*

alsnog in het slop te laten lopen. Als God zo hoog heeft ingezet, dan kan onze toekomst en de toekomst van de wereld alleen maar zeker zijn!

Nu doet geen vijand ons meer kwaad;

al dreigt hij ook, het heeft geen baat.

Halleluja, halleluja.

Hij ligt in 't stof, hij heerst niet meer,

wij zijn Gods eigen kinderen weer.

Halleluja, halleluja.

*Voor wie vertrouwen op uw woord
ontsluit Gij zelf de donkere poort.*

Halleluja, halleluja.

Zo laat ons dan uit alle macht

lofzingen Hem, wiens heil ons wacht.

Halleluja, halleluja.

23-04-2000

AMEN.

PREEK9 Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Wat hebben geloof en verstand met elkaar te maken?

Of geloof en wetenschap?

Veel mensen zullen zeggen: Niets!

En sommige christenen zullen dat beamen.

Geloof en verstand, geloof en wetenschap – dat zijn voor het gevoel van talloos veel mensen, christenen en niet-christenen – twee aparte terreinen die ver uit elkaar liggen.

Geloven doe je in de kerk en daarbuiten heb je aan het geloof niets.

En in de kerk heb je aan je verstand niets.

Want, wordt nogal eens gezegd, de geloofsverhalen hangen toch aan elkaar van onwaarschijnlijkheden die geen enkele logica bevatten.

Brood dat uit de hemel komt en rotsen die water spuiten, zeeën en rivieren die plotseling droogvallen en mensen die zelfs over het water lopen, doden die weer tot leven komen en die vervolgens de wetten van de zwaartekracht trotseren en van de aarde naar de hemel opstijgen.

Om dat te geloven moet je toch je verstand resoluut op nul zetten.

Anders trek je dat niet!

Wie naar de kerk gaat moet dus zijn verstand maar thuis laten.

Maar zodra je weer de kerk uitkomt moet je je gelóóf maar even op sterk water zetten. In het dagelijks leven en in de wetenschap regeren de keiharde feiten.

Schepping? Nee hoor, de Big Bang.

Wandelen op de Zandenplas? Wandel er maar mooi omheen, want je zinkt subiet als een steen naar beneden.

Geloof en verstand, wetenschap en geloof – dat gaat niet samen.

O nee? Hebt u op Paasmaandag nog naar Het Elfde Uur gekeken?

Daar had Andries Knevel een moleculair bioloog te gast – dr. Sussenbach. Een wetenschapper die zich o.a. bezig houdt met DNA-onderzoek. En als hobby beoefent hij de astronomie; zoekt hij met een kijker het heelal af om te zien wat daar allemaal beweegt.

Een man dus die op de hoogte is van de wereld van het oneindig kleine en van het oneindig grote. Een knappe geleerde – èn een christen, een gelovige. Zelfs voorganger in een Baptistengemeente.

Hoe doet zo'n man dat? 's Zondags voorgaan in diensten, preken en bidden en door de week op hoog niveau de wetenschap beoefenen?

Hoe hou je het vol te leven in twee zulke gescheiden werelden?

Word je daar geen gespleten figuur van?

Helemaal niet! Deze dr. Sussenbach merkt niets van een kloof. De ene wereld – van de wetenschap – staat voor hem totaal niet op gespannen voet met die andere wereld – van de kerk en van het geloof. Integendeel, ze hebben voor hem alles met elkaar te maken.

Hij verbaast er zich over dat mensen die hetzelfde zien als hij – de prachtige, indrukwekkende opbouw van de wereld van de moleculen en atomen – en hoe dat alles werkt in een levend organisme – hij verbaast zich erover dat velen niet op de gedachte komen dat daar wel een razend knappe Ontwerper achter moet zitten.

Of dat men net als hij rondkijkt in de onmetelijkheid van het heelal – en dan niet onder de indruk komt van de Bouwmeester, de architect die het plan hiervoor uitdacht. Daar kan hij met zijn *verstand* niet bij – deze intelligente dr. Sussenbach.

Sluiten geloof en verstand elkaar uit?

Nonsens, zegt deze man. Een wetenschapper kan niet eens zonder geloof, in welke vorm dan ook. Elke wetenschap heeft haar hypothesen, haar aannames, uitgangspunten waarvan men gelooft dat ze waar zijn. En op basis van die hypothesen gaat men dan redeneren en experimenteren om te zien of dat wat men gelooft ook houdbaar is.

Geloof en verstand – buiten de kerk sluiten ze elkaar niet uit.

Maar binnen de kerk ook niet.

Neem nou iemand als Paulus – wat doet deze man anders dan de waarheid van het geloof beredenéren? In grote delen van zijn brieven zet hij een knap betoog op, waardoor hij zijn lezers wil overtuigen en bewegen om bepaalde onontkoombare conclusies te trekken. Met allerlei verstandelijke argumenten wil Paulus overtuigen.

En Romeinen 5 is daar een prachtig voorbeeld van. Dat begint direct al in vs. 1: *Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof hebben vrede met God...*

Wij dan... Daarmee trekt Paulus met onweerlegbare logica de conclusie uit alles wat hij daarvoor gezegd heeft.

En ik denk dat we niet genoeg stil kunnen staan bij de betekenis van dat woordje *dan*.

Paulus zegt: Als het waar is wat ik hiervoor betoogde – en ik geloof dat – *dán* is ook waar wat ik hierna zeg.

Want het ene vloeit logisch voort uit het andere.

Als het waar is dat heel de mensheid valt onder het afwijzende oordeel van God;
èn als het waar is dat geen mens er uit zichzelf in slaagt dat oordeel te veranderen;
èn als het waar is dat Jezus Christus de enige is die er voor kan zorgen dat dat oordeel ons niet treft;
èn als het waar is dat Hij daar ook voor gezorgd hééft door zijn offerdood aan het kruis en zijn opstanding uit de dood – dán...

...dán hebben wij vrede met God, toegang tot de troon van Gods genade en hoop op de heerlijkheid van God. Dan hebben we absolute zekerheid over het behoud van ons leven.

En daar draait het Paulus om in dit gedeelte. Hij is er op uit om ons te tonen hoe absoluut, hoe compleet en hoe definitief het heil is dat voortvloeit uit onze rechtvaardiging door het geloof.

Als we echt geloven in Hem die Jezus opwekte uit de dood, die is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging, dan is onze redding absoluut, compleet en definitief. Dan staat ons het leven in de heerlijkheid van God te wachten. En dan kan niets of niemand ons dat meer afpakken.

Dat maakt Paulus duidelijk in vs. 1 en 2.

En in de verzen 3 t/m 5 heeft hij ons verder duidelijk gemaakt dat ook de zorgen en tegenslagen en teleurstellingen in ons leven ons uiteindelijke heil niet kunnen ondergraven.

Aan het eind van hfdst. 8 werkt hij dat nog eens uit. *Als God vóór ons is, wie zal tegen ons zijn? Hoe zal Hij die zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken?*

Weer zo'n redenering: *als dit... dan dat... en dat...*

Als God zich in Christus en in zijn offerdaad zo onvoorwaardelijk voor ons heeft uitgesproken en zich naar ons heeft toegekeerd, dan is ons welzijn bij Hem zeker. Ondanks de schijn van het tegendeel.

Dan kan God ver weg lijken en juist door zijn afstandelijkheid zelfs tégen ons lijken. Want Hij laat ons toch maar mooi zitten, en Hij laat ons toch maar mooi dit of dat overkomen.

En toch: *Wie of wat zal ons scheiden van de liefde van God die Hij ons onmiskenbaar getoond heeft in Christus?*

Want het is vrede met God. En we hebben toegang tot Gods genade. Hij heeft ons als zijn kinderen geadopteerd. Is het voorstelbaar dat God onverschillig is voor het lot van zijn eigen kinderen? Als God voor ons een liefdevolle Vader is – en kunnen we na Goede Vrijdag nog geloven dat Hij dat niet is? – dan begrijpen we nog wel lang niet alles, maar dan hoeven we in onze ellende in elk geval niet te twijfelen aan Gods bewogenheid met ons.

Alweer: *als dit... dan ook dat...*

Geloven is redeneren.

Geloven is je verstand gebruiken.

Geloven is je laten overtuigen.

Er is niets belangrijker voor een christen dan te weten hoe hij moet redeneren en argumenteren en concluderen uit het bijbels onderwijs. Geloof is een activiteit, met name ook van de geest. Alleen is het wel redeneren in geloof – op grond van geloof – en naar geloof toe!

Nee, geloven is niet dat ik mijzelf naar God toe redeneer. Geloven is niet dat ik puur op basis van mijn verstand tot de zekerheid kom dat Hij bestaat en dat Hij is, zoals Hij is. Zo laat God zich niet bewijzen.

Maar wanneer ik eenmaal ben gaan geloven in de openbaring die God mij gaf, dan redeneer ik van daaruit. En geloven is de onvermijdelijke conclusies trekken uit wat God gezegd heeft.

Maar dan moet u natuurlijk wel met dat bijbels onderwijs bezig zijn. Geloof komt je niet aanwaaien. Het vraagt van ons een actieve betrokkenheid op de bijbelse gegevens. Het ene gedeelte van dat Woord van God vergelijken met het andere. Er goed over nadenken. Er samen over praten.

Wat we nu gedurende een aantal maanden deden – intensief bezig zijn met een bepaald Bijbelgedeelte – dat kost tijd, energie, denkvermogen. En het is niet voldoende dat u zulke preken alleen maar aanhoort, maar dat u er ook in uw geloofsleven mee aan het werk gaat. Dan werpt het vruchten af. Dan groeit de zekerheid van het geloof.

Laten we nog eens zien hoe Paulus dat met name doet in die laatste verzen van dit Bijbelgedeelte. Paulus begint met Gods openbaring en trekt daar dan zijn conclusies uit. Zo doet het geloof dat. Als het over Gods liefde gaat en over Gods karakter en over de absolute zekerheid dat Hij afmaakt waaraan Hij ooit begon.

Zei Jakobus niet, dat bij God geen verandering is of ook maar een zweem van ommekeer (Jak. 1,17)?

Dus als God iets begint dan is het onmogelijk dat het niet af komt of incompleet blijft. Zijn hele karakter is gericht op doorgaan met zijn verlossingswerk. Zijn eeuwige integriteit vraagt daar gewoon om.

En als God ons dan al heeft vrijgesproken, gerechtvaardigd toen wij nog zondaren waren, vijanden, goddelozen – in geen enkel opzicht zijn liefde waard... En toch ging toen zijn liefde al naar ons uit en besloot Hij ons te redden uit de beerput van de ellende, waarin wij ons met elkaar bevinden. En Hij deed dat door zijn eigen Zoon tot op de bodem van die beerput af te laten dalen...

Als dat zo is...

En het is zo! Dat is het evangelie. Dat wordt ons als het grote nieuws bekend gemaakt!

Maar dan biedt ons dat toch onwifelbare zekerheid? Als die ene, onvoorstelbaar grote zaak waar is, dan moet toch ook dat andere waar zijn? Het is toch volkomen onlogisch dat God wel dat ene zou doen: zijn vijanden vrede aanbieden – en dan niet dat veel kleinere: ons leven tot een goed einde brengen?

Verzoening met vijanden – dat is het grote. God verzoende zich met ons, toen er bij ons nog helemaal geen sikkepit veranderd was. Toen we nog volop actief waren in het kamp van de grote vijand, Gods inktzwarte tegenstander, satan. Toen besloot God, eenzijdig, ons niet langer als vijanden te zien en te behandelen.

En dat kon de heilige God doen omdat Christus in zijn lichaam het kwaad van onze vijandigheid liet straffen.

Zodat aan dat heilige recht van God niets tekort werd gedaan.

Maar als God dit grote heeft gedaan en Hij u nu niet langer ziet als een vijand, maar als een vriend. Ja, zelfs als een dierbaar kind!

Is het dan voor te stellen dat God u nu in de steek laat?

Dat Hij u alsnog zal laten vallen?

In dit leven?

Dat Hij onverschillig een andere kant uitkijkt als u het zwaar te verduren hebt – door wat anderen u aandoen of door de loop van de gebeurtenissen of misschien ook wel door eigen schuld?

Dacht u echt dat God zo'n hoge prijs voor uw leven betaalde en u dan zomaar laat beschadigen?

Dat is toch niet logisch in het licht van de liefde die Hij u in Christus bewees?

En als straks de dag van het oordeel komt, als God gekomen is aan het eind van zijn geduld en Hij komt in zijn heilige toorn resoluut een einde maken aan deze wereld vol slechtheid, bederf en opstandigheid – en die dag komt! – denkt u dan dat Hij op die dag van zijn toorn ook u alsnog zal wegbliksemen?

Denk toch na, zegt Paulus. Gebruik je verstand! Als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van zijn Zoon, zullen wij veel meer, nu wij verzoend zijn, behouden worden, doordat Hij leeft.

Het moeilijkste deel van mijn behoud was mijn rechtvaardiging. Dat kostte de dood van de eeuwige Zoon van God.

Maar nu God dat probleem voor alle eeuwigheid heeft opgelost, nu is de rest – in alle eerbied gesproken – eenvoudig.

En zo komt Paulus weer tot roemen. Roemen in God! Wat mogen we onszelf gelukkig prijzen met zo'n God, die ons zo'n zekerheid biedt. Die zo alle angst en zorg bestrijdt en ons vaste grond onder de voeten geeft.

Roemen is God bewonderen om zijn ongekende liefde.

Roemen is God de eer geven voor de wijsheid waarmee Hij het kwaad in zijn goede schepping zo aanpakt, dat Hij nog iets van die schepping overhoudt.

Ik denk aan een chirurg die bij iemand een tumor moet verwijderen uit de hersenen. Dat moet gebeuren met uiterste precisie. Het operatiemes hoeft maar een klein eindje te ver uit te schieten of er gebeuren onherstelbare dingen. De patiënt kan niet meer praten of niet meer lopen of weet ik allemaal wat voor gevolgen zo iets kan hebben. Het komt er op aan dat hij alleen het verziekte gezwel wegneemt en het gezonde deel van de hersenen niet aantast of beschadigt. En als het hem lukt dan bejubelen we de kundigheid van de chirurg in alle toonaarden.

Maar God moet kwaad wegnemen waar helemaal niets goeds meer is overgebleven. Alles is verkankerd. Het kwaad woekert overal doorheen. Wij waren ten dode opgeschreven. Ja, we wáren al dood!

En toch is het God gelukt ons te redden.

Hij heeft het kwaad overwonnen met behoud van de patiënt.

Zouden we Hem dan niét roemen?

Zullen we niet met Paulus uitroepen: *O, diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoorgroendelijk zijn zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk zijn wegen!* (Rom. 11,33)?

Wie de logica van het geloof volgt roemt in God door Jezus Christus.

Het is Christus die ons tot roemen brengt in God.

Is het u al opgevallen hoe vaak in dit korte stukje van elf verzen over Christus wordt gesproken? In totaal negen keer! Ik ga dat nu niet langs. Leest u het thuis nog maar eens na. Negen keer wordt over Hem gesproken. Want al het heil van God komt tot ons via Hem. En Hij doet ons God kennen en in Hem roemen.

In Christus heeft God zijn liefde voor ons bewezen.

Heeft Gód zijn liefde bewezen!

Want wie Christus gezien heeft, heeft de Vader gezien.

Gevoelsmatig staat Christus misschien dichterbij ons. Hij is toch Degene die ons opzoekt, die het lijden en de dood onderging, die de zwaarte van de straf heeft gedragen. Bleef God niet meer op de achtergrond? Wat meer op afstand?

Nee, zegt Paulus, Góð bewijst zijn liefde jegens ons. De Vader en de Zoon zijn één! Daar zit niets tussen. De liefde van de Zoon is de liefde van de Vader.

In het drama van het kruis zijn geen drie acteurs: de Vader, de Zoon en de mens. Maar twee: enerzijds wij, anderzijds God – en geen ander. God – mens geworden in Christus. God, de Rechter, die zijn eigen oordeel onderging.

En daarom roemen wij in God door Jezus Christus!

Gemeente, als wij hebben leren redeneren vanuit het geloof, dan komen wij – het kan niet anders – tot dit roemen in God. Dan is het logisch dat wij roemen in God. Want dan hebben wij de enig mogelijke conclusie getrokken uit wat God ons heeft bekend gemaakt.

Waar Paulus op uit is en wat ik met mijn preken over dit Bijbelgedeelte heb willen bereiken is dat u allen zeker bent van uw behoud, uw redding, uw aanvaarding door God. Dat u zonder angst de dag tegemoet leeft waarop God het eindoordeel zal uitspreken over deze wereld en over uw leven.

En als er toch nog twijfel is – dat u dan leert redeneren zoals Paulus doet om die twijfel te overwinnen.

Want, broeders en zusters, er is geen stukje logica waar u meer zeker van kunt zijn dan de logica van Paulus' betoog in dit Bijbelgedeelte. Er zijn op het terrein van de natuurkunde of de wiskunde geen argumenten zo waterdicht als die hij hier gebruikt.

Sommige van de grootste wetenschappers zijn door de mand gevallen of hun stellingen moesten worden herzien.

Maar één redenering staat als een eeuwig huis.

Als we verzoend zijn met God door de dood van zijn Zoon – en dat zijn we – dan zullen we gered worden omdat Hij leeft.

Hier is geen twijfel mogelijk!

En deze logica brengt tot aanbidding!

God, wie zijn wij dat U ons tot in eeuwigheid bij U wil hebben!

God, wie bent U dat U zo afgrondig gaat in uw liefde!

Vader, ik aanbid U! Halleluja!

AMEN.

Zingen: Ps. 90,1.2
90,8
143,1.2.8

Gz. 452,1

Kb 9

Ps. 65,2.4

Gz. 254

412

Wilhelmus

Lezen: Jesaja 42,18-43,3

Romeinen 5,1-11

Tekst: Romeinen 5,9-11

Vragen die gediend hebben bij de preekbespreking over deze serie

1. Je kunt geen aanstekelijk christen zijn als je de rijkdom van het geloof niet kent. Hebben de preken over Romeinen 5 u geholpen om die rijkdom te (her)ontdekken?
2. Rom. 5,1^a: weet u zich geaccepteerd en bevestigd door God?
3. Hebben de preken over Rom. 5,1 en 2 u geholpen om te verstaan wat het betekent:
vrede te hebben met God
toegang te hebben tot de genade
hoop te hebben op Gods heerlijkheid
4. Is het voor u reëel om te roemen in verdrukkingen (Rom. 5 vs. 3v) in het geloof dat God alles doet meewerken ten goede voor hen die Hem liefhebben (Rom. 8,28)?
5. Heeft de reeks verdrukking – volharding – beproefdheid – hoop voor u betekenis gekregen?
6. Kent u de ervaring van de liefde van God in uw hart (Rom. 5,5)?
7. Hebt u de Heilige Geest ontvangen (Rom. 5,5)?
8. Hebt u door de preken over Rom. 5 een andere kijk gekregen op God en/of op u zelf?
9. Denkt u dat de werkelijkheid van het geloof waarover Paulus hier schrijft belangrijk is voor niet-gelovigen die u kent?
10. Acht u zichzelf in staat om dat zo aan hen door te geven, dat ze begrijpen waar het om gaat?
11. Zijn er vragen waar u nog geen antwoord op gekregen hebt?